

POSTMODERNI ISYYS SOSIAALISESSA MEDIASSA

Sanni Arjoranta
Maisterintutkielma
Sosiaalityö
Yhteiskuntatieteiden ja
filosofian laitos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2023

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta	Laitos
Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
Tekijä	
Sanni Arjoranta	
Työn nimi	
Postmoderni isyys sosiaalisessa mediassa	
Oppiaine	Työn tyyppi
Sosiaalityö	Maisterintutkielma
Aika Kevät 2023	Sivumäärä 70
Ohjaaja Heli Valokivi	
Tiivistelmä	
<p>Tämän pro gradu -tutkielman tehtävänä on selvittää, miten isyyttä rakennetaan sosiaalisen median Instagram-sovelluksen reels-videoilla. Tutkimuksessa tarkastelen kolmen eri isän tekemiä videoita, joita aineistossa on yhteensä viisi kappaletta. Videoilla isät nähdään yhdessä lasten kanssa, joissa isyys esiintyy toiminnan sekä vuorovaikutuksen kautta. Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä käytän Jari Kekälään (2007) postmodernin isyyden mallitarinaa ja analyysimenetelmänä diskurssianalyysia.</p> <p>Esitän tutkimustulokseni jokaisen reels-videon oman päädiskurssin kautta, jotka ovat samaistuttavuus ja vertaistuki, kodinhoito jaetus vanhemmuudessa, läsnäolo, toiminnallisuus sekä huumori. Analysoin videoita diskurssianalyysimenetelmällä. Tuloksissani tuon myös ilmi kyseiseen päädiskurssiin liittyen aikaisempia tutkimuksia.</p> <p>Isyys näyttäytyy tutkimukseni valossa nykyaikaiselta, mikä on kehittynyt perinteisenä nähdyn isyyden ominaisuuksista. Tuloksissani isät näyttäytyvät lämpiminä, hoivaavina ja välittävinä isinä, mikä kokonaisuudessaan yhdistyy postmodernin isyyden mallitarinaksi. Ennen vanhaan enimmäkseen äidin vastuulla ollut kodin- ja lastenhoito näyttäytyy tutkimustuloksissa jakautuneen vanhempien kesken. Niin äidit kuin isätkin jakavat tänä päivänä kodin- ja lastenhoidon velvollisuudet, paineet ja niiden kanssa tasapainottelun yhdessä elämän muiden osa-alueiden, esimerkiksi vapaa-ajan kanssa. Postmodernilla isyydellä on paljon isän sekä lapsen hyvinvointia edistäviä tekijöitä kauaskantoisesti.</p>	
Asiasanat isyys, esimoderni, moderni, postmoderni, vanhemmuus, perhe, tasa-arvo, diskurssianalyysi, sosiaalinen media, Instagram	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

KUVIOT

Kuvio 1. Isyyden eri tasot pohjautuen Huttusen (1999, 2001) kirjallisuuteen. 9

TAULUKOT

Taulukko 1. Esimodernin, modernin ja postmodernin isyyden mallitarinat Jari
Kekäleen (2007) mukaan..... 15

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	ISYYDEN MONINAISUUS JA MURROS	5
2.1	Isyys käsitteenä	5
2.1.1	Kulttuurinen, yhteiskunnallinen ja perheiden isyys	6
2.1.2	Biologinen, juridinen, sosiaalinen ja psykologinen isyys	7
2.1.3	Vahvistuva ja oheneva isyys	9
2.2	Sukupuoli ja isyys	11
2.3	Esimoderni, moderni ja postmoderni isyys mallina murrokselle	13
2.4	Aiemmat ja kansainväliset tutkimukset	15
3	SOSIAALINEN MEDIA	19
3.1	Sosiaalinen media yleisesti	19
3.2	Instagram	21
3.3	Reels-videot	23
4	TUTKIELMAN MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT	24
4.1	Tutkimusasetelma, -kysymys ja metodologia	24
4.2	Tutkimusaineisto ja analyysi	26
4.3	Diskurssianalyysi analyysimenetelmänä	30
4.4	Tutkimuseettiset näkökulmat	32
5	TUTKIELMAN TULOKSET	37
5.1	Samaistuttavuus ja vertaistuki	38
5.2	Kodinhoito jaetussa vanhemmuudessa	41
5.3	Läsnäolo	45
5.4	Toiminnallisuus	47
5.5	Huumori	49
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	54
6.1	Keskeiset johtopäätökset tutkimustuloksista - someisät vaikuttajina	54
6.2	Tutkimusprosessin arviointia	59
6.3	Lopuksi	60
7	LÄHTEET	62

1 JOHDANTO

Isyyden tutkiminen on noussut pintaan 2000-luvun alkupuolella. Ajan kuluessa sen tutkimuskenttä on laajentunut sekä monipuolistunut. Muun muassa kokemuksia isyydestä, tasa-arvoisempaa vanhemmuutta, isän ja lasten välistä suhdetta sekä isyyden erilaisia muotoja on ennestään tutkittu isyystutkimuksen kontekstissa. (esim. Aalto 2004; Aalto & Mykkänen 2010; Huttunen 2001.) Tutkimuksissa tuodaan esille yhä enemmän niin kutsuttua uudenlaista isyyttä, johon monesti sisällytetään muun muassa osallistuvan ja sitoutuneen isyyden ominaisuuksia. Isyyden näkyvyys on lisääntynyt viime vuosikymmeninä erilaisissa aikakauslehdissä sekä sosiaalisen median kanavilla. Isyyden tema on noussut jopa trendikkääksi tällä vuosituhannella. Aiemmissa isyystutkimuksissa aineistoina on valtaosin käytetty isien haastatteluita, perheaikakauslehtien artikkeleita sekä erilaisia blogikirjoituksia. Myös päiväkirjat eri muodoissaan ovat olleet tutkimusaineistoina tarkastellessa isyyttä.

Tänä päivänä sosiaalinen media on monilla tiiviisti osana tavallista arkea. Sosiaalisen median avulla haetaan vastauksia mieltä askarruttaviin kysymyksiin, vertaistukea erilaisiin elämäntilanteisiin (esimerkiksi vanhemmuuteen), sekä uusimpiin trendivillityksiin. Sosiaalinen media tavoittaa tavallisen kansalaisen salamannopeasti. Se luo alustana mahdollisuuksia luoda uusia (etä)suhteita, esimerkiksi ystävyysuhteita, rakentaa omia sosiaalisia verkostoja, tuoda vertaisiaan yhteen sekä jakaa niin sanotusti arjen hiljaista tietoa lukijoidensa kesken. Sosiaalisen median kanavat ja tilit mahdollistavat myös ihmisten henkilökohtaisten puhetapojen esiintuonnin henkilön yksityisen arkielämän tasolla sekä yhteiskunnallisella tasolla.

Perheissä ja niihin liittyvissä yhteisöissä isien uudenlaista roolia on tuotu esiin sekä havainnoitu useista eri näkökulmista. Avioeromäärien keskimääräisesti noustessa on toisinaan oltu huolissaan isien pysyvyydestä lapsien elämässä, mikä on synnyttänyt keskustelua isien oikeuksista lapsiinsa (Tilastokeskus 2021). Huolta on myös synnyttänyt isättömät perheet ja se, mistä lapset saavat isän mallia. Epätasa-arvoisuus työmarkkinoilla sekä lastenhoidon ja kotitöiden suhteen isien ja äitien välillä on myös herättänyt keskustelua isän roolia tarkasteltaessa. (Lupton & Barclay 1997, 2-3.)

Vaikka isät ja isyys ovat tutkimuskohteena kasvattaneet viime aikoina suosiotaan, isyyden ääni saattaa jäädä helposti asiattuntijavetoisten keskusteluiden jalkoihin (Eerola & Mykkänen 2014, 9-10). Tutkimalla sosiaalisessa mediassa esiintyvää isyyttä syntyy mahdollisuus tarkastella, löytyykö samoja dilemmoja mitä esiintyy aiemmissa tutkimuksissa (ks. esim. Aalto 2012; Still 2015). Lisäksi se tuo mahdollisuuden pohtia, minkälaisia aiheita tämän päivän isät haluavat nostaa esiin isyydestä, vanhemmuudesta ja lapsiperhearjesta sosiaalisen median kautta, ja minkälaisia keskusteluita näistä syntyy. Sosiaalisen median alustat mahdollistavat erilaisten diskurssien käymisen sellaisten henkilöiden kanssa, jotka eivät välttämättä muuten tulisivat koskaan kohtaamaan. Lisäksi sosiaalisen median avulla käyttäjät pystyvät ilmaisemaan asioita erilaisin muodoin, kuten videoiden ja kuvien kanssa.

Tutkielmani tutkimuskysymys on, miten isyyttä rakennetaan Instagramin reels-videoilla. Monet aiemmat vanhemmuuteen liittyvät tutkimukset ovat keskittyneet äiteihin ja äiti-lapsisuhteiden tarkasteluun, jonka vuoksi tutkielmani keskittyy isyyteen. Kiinnostukseni kohteena on myös tasa-arvoinen vanhemmuus, jonka nähdään tukevan niin lasten sekä vanhempien hyvinvointia. (ks. esim. Mykkänen & Eerola 2014). Tarkastelen viittä Instagramista poimittua reels-videota kolmelta eri käyttäjätilitä. Videot ovat eri pituisia, maksimissaan 90 sekuntia kestäviä, ja niissä esiintyvä isät omien lastensa kanssa. Kaikki isäkäyttäjätilit ovat suomalaisia, mutta joissain videoissa esiintyy joko musiikin tai kirjoitetun tekstin muodossa englantia. Tavoitteenani tutkielmassa on tutkia sosiaalisen median alustalla videoiden kautta tuotettuja diskursseja 2020-luvun isyydestä.

Rajaan tutkielmani isiin, sillä haluan tuoda esille nykyajan vanhemmuuteen liittyvää moninaisuutta, sen sisältämiä haasteita ja mahdollisuuksia erityisesti miessukupuolen edustajan roolista. Lisäksi monissa aikaisemmissa vanhemmuustutkimuksissa tutkimusnäkökulma on painottunut äiti-lapsinäkökulmaan, mikä motivoi lähteä tarkastelemaan isyyttä. Tämän tutkielman tarkoituksena on myös nostaa esiin tasa-arvoista ja jaettua vanhemmuutta isien lähtökohdista käsin. Suomalaisen historian isyyskuva on muuttunut vuosien saatossa hitaasti pienin askelin kohti osallistuvaa, huolehtivaa ja sitoutunutta isyyttä. Kuitenkin muutosmatka kohti postmodernia isyyttä on vielä kesken. Tässä tutkielmassa isyys nähdään sosiaalisesti tuotettuna konstruktiona, joka syntyy erilaisissa diskursseissa. Jotta on mahdollista ymmärtää tämän tutkielman aineistoa ja tuloksia, lähdän ensimmäiseksi kartoittamaan isyyttä käsitteenä ja sen moninaisuutta. Tarkastelun tueksi tuon Jouko Huttusen (1999, 2001) isyyden yksilö- ja yhteiskunnalliset tasot. Huttusen (1999, 2001) isyystasojen jälkeen teen kevyen katsauksen isyyden moninaisuuteen sukupuolentutkimuksen näkökulmasta. Tämän jälkeen siirryn isyyden murroksen pariin Jari Kekäleen (2007) esimodernin, modernin ja postmodernin isyyden mallitarinoiden myötä. Postmodernin isyyden mallitarina (Kekäle 2007) toimii tutkielmani teoreettisena viitekehystenä. Kyseisen luvun lopuksi esittelen aiempi kotimaisia ja kansainvälisiä tutkimuksia isyydestä.

Monipuolisen isyyden taustoituksen jälkeen siirryn pohjustamaan sosiaalista mediaa sekä Instagram-sovellusta. Lisäksi avaan reels-videoiden ideaa ja tarkoitusta. Sosiaalisen median katsauksen jälkeen johdattelen tutkielmani menetelmällisiin lähtökohtiin. Aloitan taustoittamalla tutkimusasetelmaani, -kysymystäni sekä -metodologiaani. Tämän jälkeen esittelen tutkimusaineistoani ja analyysiani, josta jatkan analyysimenetelmäni esittelyyn diskurssianalyysiin. Menetelmäluvun päätän tutkimuseettisellä pohdinnallani.

Tutkielmani teoreettisen osion esittelyn jälkeen johdattelen tutkimustuloksieni pariin. Tässä osiossa esiintyvät tutkielmani viisi päädiskurssia. Aloitan jokaisen päädiskurssin esittelemällä kyseiseen diskurssiin liittyvän reels-videon, jota seuraa kunkin videon analyysiosuus. Kyseisessä osiossa pureudun isyyden moninaisuuteen diskurssianalyttisesti. Tutkielmani viimeinen pääluku tuo yhteen keskeisimmät

johtopäätökset tuloksistani, arviointia tutkimusprosessistani sekä loppupohdintaa yleisesti isyyden tutkimisesta.

2 ISYYDEN MONINAISUUS JA MURROS

Tässä luvussa esittelen isyyttä käsitteenä, sen moninaisuutta ja murrosta. Osana moninaisuutta esittelen Jouko Huttusen (1999, 2001) eri tasoihin jaetut isyyden mallit. Mallien ylimmällä tasolla esiintyy kulttuurinen isyys niin kutsuttuna sateenkaarikäsitteenä, jonka alapuolelle sijoittuu yhteiskunnallinen ja perheiden isyys. Tämä taas jatkuu yksilökohtaisena isyytenä, johon kuuluvat biologinen, juridinen, sosiaalinen sekä psykologinen isyys. Näiden avulla taustoitan vahvistuvan ja ohenevan isyyden käsitteitä. Isyyden moninaisuuden tarkastelua jatkan sukupuolen tutkimuksen näkökulmasta, joka antaa pintaraapaisun myös kokonaisvaltaisempaan kriittiseen miestutkimukseen. Tästä siirryn tarkastelemaan isyyden murrosta Kekäleen (2007) esimodernin, modernin ja postmodernin isyyden mallitarinoiden kautta. Postmodernin isyyden mallitarinan (Kekäle 2007) ympärille rakentuu tutkielmani teoreettinen viitekehys. Päätän tämän luvun katsauksella aiempiin suomalaisiin ja kansainvälisiin isyystutkimuksiin.

2.1 Isyys käsitteenä

Arkisissa keskusteluissa lapsen miespuolista vanhempaa kutsutaan isäksi ja miehen vanhemmuutta isyydeksi. Kuitenkaan kyseiset käsitteet eivät hahmota isänä olemista ja moninaisuutta. Yhteiskunnan muuttuessa ja kehittyessä sekä tiedon lisääntyessä isänä oleva henkilö saa monia merkityksiä. (Eerola & Mykkänen 2014, 12–13.) Uusia

isyyden muotoja, muun muassa sosiaalinen isä, uusperhe- sekä etäisiä ovat tulleet perheiden rakennemuutoksien myötä. Tämän vuoksi isäksi voidaan määritellä esimerkiksi miehet, jotka eivät ole biologisesti isejä, mutta toimivat perheessä sosiaalisina isinä. (Huttunen 2001, 149, 151; 62.) Isyys on siis tilannesidonnainen ja monitasoinen ilmiö. (Aalto & Mykkänen 2010, 11). Eerola ja Mykkänen (2014, 19) kirjoittavat arkipuheessa isyyden luokiteltavan helposti joko läsnä- tai poissaolevaksi, työ- tai perhekeskeiseksi, vastuulliseksi tai vastuuttomaksi, tunteelliseksi tai tunteettomaksi isyydeksi (mt. 19).

Viimeisten vuosikymmenten aikana muuttuneet isyyden ihanteet ovat olleet pohdinnan alla viime vuosina. Huttunen (2014) tuo esille, onko olemassa yhdenlaista 2010-luvun isyyttä. Koska sosiologien mukaan elämme postmodernia aikaa, erilaisten sosiaalisten ilmiöiden hajanaisuus ja paikallisuus kuuluvat aikaamme. Tämän ajatusmallin yhdistäessä isyyteen esimerkkinä voisi toimia se, kuinka nykypäivän miesten isänä olemisen tavat ja muodot muodostuvat yksilön henkilökohtaisten valintojen ympärille eikä niinkään yhteiskunnalta valmiina saadun mallin mukaan. (Huttunen 2014, Eerola & Mykkänen 2014, 12-13.)

2.1.1 Kulttuurinen, yhteiskunnallinen ja perheiden isyys

Huttunen (1999, 170-172) on jäsentänyt ja määritellyt isyyttä jakamalla sitä eri tasoihin. Kulttuurinen, yhteiskunnallinen sekä perheiden isyys kuvastavat isyyttä laajemmalla, enemmän yhteisö- ja yhteiskunnallisella tasolla. Biologinen, juridinen, sosiaalinen ja psykologinen isyys ovat isyyden yksilötason ulottuvuuksia. Kulttuurillinen isyys toimii abstraktina sateenvarjokäsitteenä, jonka alle uskomukset, stereotypiat, asenteet ja ennakkoluulot asettuvat. Tämän voidaan sanoa edustavan niin kutsutusti perinteisen isyyden mallia, jossa tietynlaiset stereotypiat, uskomukset ja asenteet jaetaan. Tämän mukaan perheen isän on tullut olla erilaisista tilanteista suoriutuva ja hallitseva, etäinen sekä tunteitaan kontrolloiva. Huttusen (1999, 170-172) mukaan tunteitaan näyttävä, syvällisempi sekä vuorovaikutteinen isä ei näyttäydy kulttuurillisen isyyden edustajana. Kuitenkin hän (mt.) kirjoittaa kulttuurillisen isyyden mukautuvan eri aikakausiin muita isyyden tasoja enemmän. (Huttunen 1999, 170-172.)

Huttusen (1999, 174) mukaan yhteiskunnallisella isyydellä kuvataan sellaisia vallitsevia käsityksiä isyydestä, jotka säätelevät ja määräävät niin yhteiskunnallisia kuin yhteisöllisiäkin ratkaisuja, kun otetaan tarkasteltavaksi yksittäisten henkilöiden tai ihmisryhmien perheitä, vanhemmuutta ja isyyttä koskevia asioita. Tämä isyyden käsite tulee lähemmäksi käytännön tasoa kulttuurin abstraktilta tasolta. Yhteiskunnallisesta isyydestä esimerkkejä löydetään työelämän, perhepolitiikan sekä terveys- ja sosiaalitoimen parista, joissa tehdään lukuisia rajakäyntejä hyväksyttävän ja sopivan isyyden suhteen. (Huttunen 1999, 174.) Tämä isyys kuvastaa perheiden ulkopuolista isyyttä, jossa määrittyy, mikä nähdään suotavaksi ja sopivaksi isyydeksi objektiivisesta näkökulmasta. Koska enemmistön arvot ja mielipiteet ovat yhteisön ja yhteiskunnallisen tason tuotosta, on yhteiskunnallinen isyys sidoksissa hegemoniseen eli sen hetken vallitsevaan ja hallitsevaan isyyteen. Yhteiskunnallisen isyyden mallista syntyy isyyden makrotaso (Savolainen 2015, 27).

Perheiden isyys ulottuu isyyden käytännön tasolle, joka kuvastaa isyyttä yhteisöllisellä tasolla. Kyseiseen isyyden malliin sisältyvät isän omat kokemukset isänä toimimisesta sekä äitien kokemukset isien toiminnasta. Isyyden mikrotasolla isä itse tuottaa oman näköistä vanhemmuutta, johon usein sisältyy myös muun perheen myötävaikutus asiaan. (Huttunen 1999, 175–176; Savolainen 2015, 25.) Savolainen (2015, 25) kirjoittaa, ettei oman näköisen vanhemmuuden harjoittaminen ole kuitenkaan täysin erillään ympäröivästä maailmasta. Hän (mt.) lisää, että väistämättä perheiden isyys on osa kulttuurisen isyyden asenteita, stereotypioita, uskomuksia sekä ennakkoluuloja. Kuitenkin perheiden isyys antaa enemmän liikkumatilaa sekä mahdollisuuksia poiketa hegemonisesta, kunkin aikakauden vallitsevasta isyydestä. (Savolainen 2015, 25.)

2.1.2 Biologinen, juridinen, sosiaalinen ja psykologinen isyys

Historiassamme isyys sekä isä-sana on liitetty erittäin voimakkaasti biologiaan. Biologisella isyydellä tarkoitetaan miehen ja lapsen keskinäistä biologista suhdetta. Tämä suhde sisältää biologista perinnöllisyyttä, mutta ei esimerkiksi lapsen ja isän välistä sosiaalista suhdetta, joka on syntynyt muun muassa heidän yhteisen vuorovaikutuksensa kautta. Historiassa lapsen ja isän biologinen suhde on ollut

erittäin merkityksellinen sukujen yhteiskunnallisen hallitsevuuden ja vallan myötä, mutta tänä päivänä isyys kattaa biologiaa laajempia osa-alueita ja tekijöitä. (Huttunen 2001, 58–59.) Vaikka biologinen isyys ei kata kokonaan nykyajan isyyskäsitettä, on se silti monesti merkityksellinen tekijä miehelle sekä lapselle. Huttunen (2001, 59) kirjoittaa, että miehen ollessa jo pelkästään tietoinen hänen geeniensä jatkavan elämäänsä miehen kuoleman jälkeen voi olla elämän päämäärälle tai miehen identiteetille merkityksellistä. Kaikille tämä tieto ei kuitenkaan ole yhtä merkittävää. (Huttunen 2001, 59.)

Savolainen (2015, 6–7) tuo esiin biotieteiden merkitystä subjekti- ja identiteettikäsitteille. Tämä ei ulotu vain käsitteellisen tason muutoksiin, vaan ravistelee myös perimmäisiä ajattelumalleja sekä tottumuksia. Biotieteillä on vaikutus esioletukseen siitä, mitä ihmiset ovat ja voivat olla. (Rose 2007, 106–130). Mutta koska biologinen isyys ei ole isyyden edellytys ja isyyden tapoja on monia, voidaan esittää kysymys, mikä on isyyden raja. (Savolainen 2015, 6–7.)

Juridisen isyyden käsite sisältää yhteiskunnan antamat velvollisuudet ja oikeudet lasta kohtaan lain edessä. Avioliiton isysolettaman, isyyden vahvistamisen tai tunnustamisen sekä adoption myötä ovat kolme tapaa, joilla on mahdollista tulla juridiseksi isäksi. Huttunen (2001, 60) kuvailee juridista isyyttä oikeuksien ja velvollisuuksien sipuliksi, jonka ytimenä on vanhemmuus ja kerroksittain ympärillä ovat huoltajuus ja elatusvelvollisuus. (Huttunen 2001, 60.)

Yhdessä lapsen kanssa asumista, arjen jakamista sekä vaihtelevissa määrin huolenpidon, hoivan ja ajan antamista lapselle määrittyy sosiaalisesti isyydeksi. Sosiaalisen isyyden tasoon kuuluu myös erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa yhdessä näyttäytyminen. Näissä tilanteissa ulkopuoliset henkilöt ovat tottuneet pitämään miestä lapsen isänä (vaikka hän ei olisi biologisesti) ja mies saa ulkopuolisilta isyyden hyväksynnän. (Huttunen 2001, 62.) Psykologisella isyydellä tarkoitetaan taas isäsuhteen tunnepohjaan sekä kiintymykseen perustavaa puolta. Tämä isyyden taso määrittyy lapsen näkökulmasta: kehen lapsi on kiintynyt ja ketä hän pitää isänään, keneen turvautuu erilaisissa tilanteissa sekä kenellä on lapsen kasvatuksessa arvovaltaa. Huttunen (2001, 64) kirjoittaa, että miehen näkökulmasta isyys on mahdollista tunnistaa silloin, kun lapsi omaa mieheen monenlaisia tunnepohjaisia

merkityksiä, jolloin mies kokee suurta halua suojella, auttaa, hoivata, olla läsnä, tukea henkisesti sekä viettää yhteistä aikaa. Kyseessä on kiintymyssuhteen muodostumisesta, jota usein kuvataan äidin ja lapsen välisessä suhteessa. Psykologisen isyyden tasossa olennaisinta on, että isä sekä lapsi kokevat aitoa tyydytystä sekä iloa keskinäisestä vuorovaikutuksesta ja yhdessäolosta. Lapselle on syntynyt turvallinen ja luottavainen olo mieheen ja mies kokee omaa tarvitsevuuttaan lapsen suuntaan. (Huttunen 2001, 62, 64.)

Kuvio 1. Isyyden eri tasot pohjautuen Huttusen (1999, 2001) kirjallisuuteen.

2.1.3 Vahvistuva ja oheneva isyys

Huttunen (2001, 150) on kirjoittanut 2000-luvun alussa isyyteen liittyvästä julkisesta keskustelusta, jonka myötä on nostettu esiin muutosta isyyden modernisoinnista. Modernit isät ovat perinteisiä osallistuvampia, tekevät enemmän kotitöitä verrattuna erityisesti heidän omiin isiinsä, uskaltavat tarttua vauvanhoitoon sekä yleisellä tasolla osaavat olla enemmän omien lastensa kanssa heidän ehdoillaan. (Huttunen 2001, 150.)

Huttusen (2001, 151) määritelmä vahvistuvasta isyydestä kuvastaa sitä ajattelutapaa, jossa pidetään tärkeänä laaja-alaista sitoutumista isyyteen. Sitoutuminen näkyy muun muassa isän arvovalinnoissa, arkitoiminnassa sekä ajankäytössä. (Huttunen 2001, 151.)

Miehen sitoutuessa isyyteen hyötyvät siitä isä, lapsi, mahdollinen parisuhde sekä koko yhteiskunta. Isän oma tahto, valinnat ja vastuunkantokyky sekä lapsen elämässä mukana oleminen ovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia isyyteen sitoutumiselle. Sitoutumiseen vaikuttavat toisaalta myös isän suhde lapsen toiseen vanhempaan, kyseisen vanhemman antama tila isälle ja mahdollisuus sitoutumiseen. Kulttuurinen ilmapiiri, mikä kunnioittaa hoivaavaa ja omasta osuudestaan huolehtivaa isyyttä on Mykkäsen ja Eerolan (2014, 50) mukaan ensiarvoisen tärkeää isyyteen sitoutumisessa. Tutkimustulokset puoltavat sitoutuneiden isien suuremmasta psyykkisestä kypsyydestä sekä voimakkaammasta tyytyväisyydestä elämäänsä verrattuna vähemmän sitoutuneisiin ja lapsettomiin miehiin. Toisin sanoen isyys tukee miehen kehitystä aikuisiällä. Myös itsekeskeisyyden vähentymistä on havaittu isäksi tulon jälkeen lasten tarpeiden mennessä omien tarpeiden edelle. Lisäksi isän oman elämän merkityksien kirkastumista sekä tunnemaailman rikastumista on havaittu miehillä isäksi tulon jälkeen. Arkielämän yhdessä tekeminen ja eläminen vahvistavat monilla osa-alueilla isyyttä sekä isän ja lapsen välistä suhdetta. Kuitenkin isyyden sitoutumisen määrään ja laatuun vaikuttavat esimerkiksi asumisjärjestelyt isän ja lasten suhteen. (Mykkänen & Eerola 2014, 50.) Sitoutuneella isyydellä on suuri merkitys lapsen sosiaaliseen, emotionaaliseen ja kognitiiviseen kyvykkyyteen, joiden lisääntymisen mahdollisuus kasvaa isän sitoutuneisuudella. Myös perheen ja kodin ylläpitämisen vastuu jakautuu enemmän vanhempien kesken naisten siirtyessä vahvemmin työelämään. Jaetun vanhemmuuden ottaessa suurempaa otetta isän rooli lapsiin nähden on läheisempää sekä osallistuvampaa. (Mykkänen & Eerola 2014, 20–22.)

2000-luvulla lisääntynyt julkinen isäkeskustelu on tuonut esiin vahvistuvan isyyden rinnalle ohenevan isyyden käsitteen. Oheneva isyys kuvastaa ajattelutapaa, jonka mukaan isyys voidaan kaventaa esimerkiksi pelkästään biologiseksi isyydeksi. Lisäksi ohenevaa isyyttä voi olla hyvin ohut juridinen suhde isän ja lapsen välillä.

Nyky aika on mahdollistanut entistä ohuemman isyyden, kun ihmiset tuntevat vapautuvansa yhteisön paineista. Tällöin on tullut uskallusta tehdä isyyden valintoja oman pään mukaan jopa vastoin yleisiä hyväksytyjä tapoja. (Huttunen 2001, 150-151.)

2.2 Sukupuoli ja isyys

Isyyttä on mahdollista tarkastella myös sukupuolentutkimuksen näkökulman kautta, jolloin isät näyttävät sukupuolisina olentoina. Isyystutkimukset sukupuolitietoisessa valossa kotimaisella tutkimuskentällä ovat vielä jonkin verran marginaalissa, eikä sukupuoli ole problematisoitunut suhteessa isätutkimuksien kanssa (Aalto 2012, 26). Lähestyessä sukupuolentutkimukseen perustuvaan isyystutkimusta on pyrkimyksenä tunnistaa sukupuoleen ja isyyteen liittyvät yhteiskunnalliset ehdot, jotka saattavat jäädä vaille huomiota niissä isyystutkimuksissa, jotka eivät ole sukupuolisensitiivisiä. Kolehmainen ja Aalto (2004, 11-14) kirjoittavat sukupuolen jäsentävän miehen tapaa asettua erilaisiin isyyksiin. Kun isiä tarkastellaan miessukupuolen edustajina, pohdinnassa ovat miehen sukupuolisuuden ja isyyden yhteen kietoutuminen ja vuorovaikutus. Kyseisessä lähestymistavassa vanhemmuutta käsitellään sukupuolittuneena ilmiönä ja isyyttä tutkitaan sukupuolten välisissä suhteissa. Kolehmaisen ja Aallon (2004, 13) mukaan "isyttä tuotetaan sukupuolten välisissä (valta)suhteissa, isyyden käytännöissä ja isyydestä puhuttaessa", jolloin myös isyys ymmärretään sukupuolittuneena käsitteenä. (Kolehmainen & Aalto 2004, 11-14.)

Sukupuolentutkimuksen kentällä isyyttä ja sukupuolta tarkastellaan usein suhteessa maskuliinisuuteen. Muutokset isyydessä ovat usein yhdessä tutkittuja mieheyden muutoksien kanssa. Tästä näkökulmasta voidaan kysyä, ovatko isyys ja/tai mieheys muuttuneet. Jos ovat, millaisessa suhteessa muutokset ovat keskenään? Keskeisiä keskustelu- ja tutkimusaiheita ovatkin olleet isien hoivallisuus ja miesten niin kutsuttu pehmeneminen. Osallistuvat isät on nähty "pehmeinä" miehinä, jotka toteuttavat isyyttä äidillisillä tavoilla. Näin he luovat pehmeämpää

maskuliinisuutta. Tutkijat ovat myös huomanneet isyyden muuttuneen äitiyden kaltaiseksi, mutta tätä ei voida automaattisesti pitää merkinä maskuliinisuuksien pehmenemisestä. Pehmeää, uuden suuntaista isyyttä voidaan toteuttaa perinteisesti, ja isyys voikin pönkittää miehisyttä. (Mykkänen 2010; Kolehmainen 2004, 107; Still 2015, 13–14.) Muun muassa Jämsä (2003) sekä Aalto (2012, pohjautuen Jämsän (2003) tutkimukseen) kirjoittavat isyyden uudeltaisesta määritelmästä sukupuolitietoisesta isyystutkimuksen kentällä. Sukupuolentutkimukseen perustuvan isyystutkimuksen valossa pyrkimyksenä on purkaa isyyteen liitettyjä perinteisiä määrittelyjä sekä tällä tavoin tehdä tilaa toisenlaisille isyyden merkityksellistämisen tavoille. Sukupuolentutkimuksen käsitteistön pohjalta on kehitelty miesvanhemmuus-termiä isä-termin tilalle. (Jämsä 2003; Aalto 2012.)

Isyyttä voidaan tarkastella myös performatiivisuuden, eli tekemisen ja toistamisen kautta. Performatiivisen isyyden käsite perustuu performatiiviselle sukupuolikäsitykselle, joka perustaa Judith Butlerin (1990/2006) tutkimuksille. Performatiivinen sukupuoli rakennetaan jatkuvien sekä toistuvien ruumiillisten ja kielellisten tekojen sekä esittämisen kautta. Isyys voidaan nähdä myös rakentuvan saman periaatteen valossa. Aalto (2012, 29) toteaa, ettei isyys ole olemista tai yksilön kiinteä identiteetti, vaan isyyttä tuotetaan toimimalla isänä erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa kuten sukupuoltakin. (Aalto 2012, 29.)

Säävälä (1999, 52) kirjoittaa sukupuolen, maskuliinisuuden sekä miehenä olemisen liittyvän oleellisesti isyyteen. Mieheys ja maskuliinisuus kuvataan sukupuolentutkimuksen teoriassa usein toistensa synonyymeina. Kulttuurillisesti nämä kuvaavat sitä, kuinka mies esittää miestä sekä oppii kulttuurin tarjoamat roolit sosiaalisesti. (Säävälä 1999, 52.) Sukupuoli näyttäytyy sosiaalisesti opittuna ilmiönä, mikä määrittyy kulttuurillisesti. Niin mieheys kuin naiseuskin nähdään vaihtelevan ihmisen iän, ajan sekä ympäristön suhteen. (Säävälä 1999, 52; Connell 1995, 30, 72.) Kekäle ja Eerola (2014, 25) tuovat esiin huomion, että kun puhutaan isyydestä, puhutaan samalla myös miehenä olemisesta (Kekäle & Eerola 2014, 25).

Hegemonisella maskuliinisuudella viitataan tällä hetkellä vallitsevien ihannemaskuliinisuuden piirteiden ja arvojen valta-aseman suhdetta miehiin ja naisiin. Tämän käsitteen pohjana toimivat feministiset teoriat patriarkaalista 70- ja 80-

luvulta. (Connell & Messerschmidt 2005, 831; Jokinen 2010, 131.) Kyseisessä teoriassa yhdistyy pluralistisen maskuliinisuusymmärryksen ja näiden maskuliinisuuksien sekä feminiinisuuden välillä hallitsevat vallan suhteet, mikä on kokonaisuudessaan rakentunut historiassa. Hegemonisessa maskuliinisuudessa kyse on myös valtaa ylläpitävän aseman miehissä sekä keinoissa, joilla kyseistä valta-asemaa ylläpidetään ja ajan myötä uusinnetaan. (Juutinen 2020, 17.) Lisäksi käsite sisältää Jokisen (2010, 131) mukaan symbolin ihailtavasta maskuliinisuudesta. Kyseinen ihannesymboli voi olla fiktiivinen tai aitokin, mutta idealisoituna se on lähempänä tarua kuin totuutta. Todellisesta maailmasta suomalaiseksi esimerkiksi voidaan nimetä edesmennyt presidentti Mannerheim. (Jokinen 2010, 131.) Fyysistä voimaa, hallitsevuutta, aggressiivisuutta, kovuutta, rationaalista ajattelu- ja käytöstapaa, tunteiden hallitsemista sekä funktionaalisuutta on liitetty länsimaisessa kulttuurissa mieluummin maskuliinisiin kuin feminiinisiin ominaisuuksiin. Empaattisuutta, tunteiden avointa näyttämistä tai yhteisöllistä ajattelu- ja toimintatapaa ei ole käsitetty maskuliinisuuteen, sillä ne määritellään feministisiksi ominaisuuksiksi. (Jokinen 2010 129-131; Grönfors 1994, 71-72.)

2.3 Esimoderni, moderni ja postmoderni isyys mallina murrokselle

Esimodernin ja modernin isyyden mallitarinoista käytetään monesti käsitettä perinteinen isyys. Perinteisen isyyden käsitettä esiintyy paljon tutkimuskirjallisuudessa (esim. Kekäle 2007, Aalto 2012), millä usein viitataan esimodernin ja modernin isyyden mallitarinan ominaisuuksiin. Isyyden ajatellaan muuttuneen 1960-luvulta alkaen perinteisemmän isyyden mallista pikkuhiljaa kohti uudempaa isyyden mallia. Kuitenkin voimakkaampi isyyden murros alkoi 1990-luvulla. Perinteisessä isyydessä ei ole nähty esimerkiksi lastenhoidon kuuluvan isälle, mutta uudempaa mallia olevat isät ovat taipuneet pehmeämpään otteeseen tämän suhteen. Yhä enemmän osallistuvampi isä lasten elämässä on kasvavissa määrin tätä päivää. (Huttunen 1999.)

Isyyden murrosta on jäsenneily ja käsitteellistetty tuottamalla keskustelua perinteisestä isyydestä sekä sen kehityksestä kohti postmodernin isän mallitarinaa (Kekäle 2007), jota usein kuvaillaan myös uudenlaisena isyytenä. Perinteisen isyyksäsiteksen mukaan isä näyttäytyy heteroseksuaalisen parisuhteen jäsenenä, joka elää ydinperhe-elämää. Perheenpäänä näyttäytyminen on perinteisen isyyden niin kutsuttu lähtökohta, jota luonnehtivat miessukupuolen roolit sekä patriarkalaisuus. Auktoriteettina oleminen lapsille sekä jonkin verran myös perheen äidille on osa perinteisen isyyden ydintä. Kekäle (2007, 38–41) kuvaileekin esimodernia isyyttä etäiseksi patriarkaksi, leivän pöytään tuojaksi sekä emotionaalisesti ja henkisesti poissaolevaksi isäksi, joka sijoittuu maaseudun yhteisöön. Lisäksi isän valta kuvautuu esimodernin isyyden osa-alueilla vahvana sekä sellaisena, minkä isän automaattisesti oletetaan ottavan itselleen erilaisin keinoin, esimerkiksi tienamalla leivän pöytään perheelle sekä osoittamalla auktoriteettiaan perheen päänä. (Kekäle 2007, 38–41; Kekäle & Eerola 2014, 20–22.)

Modernin isän mallitarinaa kuvataan kodin ulkopuolella töissä käyvän isän elätettävästä perheestä. Samanaikaisesti äiti hoitaa kodin lapsineen. Näiden kahden mallitarinan keskeisin ero on se, että moderni isä on esimodernia isääkin enemmän poissa perheensä luota, sillä modernin isän mallitarinassa isä ei ole töissä esimerkiksi omalla tai läheisellä tilalla maanviljelijänä. (Kekäle 2007, 41–42; Kekäle & Eerola 2014, 20–22.) Tultaessa 1970- ja 1980 -luville isyyksäsitekset kyseenalaistettiin, jolloin postmoderni isyys alkoi tekemään selkeää eroa aiempiin vallassa oleviin mallitarinoihin. Autotaarista ja jäykkää esimodernin sekä modernin mallitarinan elättäjäisää alettiin tarkastelemaan kriittisemmin. Naisten työelämään siirtymisen yleistymisen loi tilan vanhemmuuden uudelleen tarkastelulle sekä lasten- ja kodinhoidon tasapainottelun kahden työssäkäyvän vanhemman, äidin ja isän välille. Postmoderni isyystarina kertoo jaetusta vanhemmuudesta, joka toteutuu perheen isyydessä läheisenä ja osallistuvana isänä. Käsitekset perhemalleista ovat joustavampia ja laajempia postmodernissa isyydessä verrattuna esimodernin ja modernin isyyden mallitarinoihin. Postmodernin isyyden mallitarinan ottaessa hegemonista asemaa osoittaa se siirtymistä pehmeämpään ja hoivaavaan isyyteen

entistä kauemmaksi auktoriteettiasemasta. (Kekäle 2007, 42–43; Kekäle & Eerola 2014, 20–22.)

Taulukko 1. Esimodernin, modernin ja postmodernin isyyden mallitarinat Jari Kekäleen (2007) mukaan.

Isyyden mallitarina	Esimoderni	Moderni	Postmoderni
	-Etäinen ja autoritaarinen isä -kodin pihapiirissä työskentely maatalousyhteisön tapaan -isän ja äidin roolit erilaisia ja epätasapainoisia	-etäinen elättäjä -työt kodin ulkopuolella -ydinperhemalli -vanhempien roolit erilaisia ja epätasa-arvoisia	-läheinen lasten kanssa -osallistuu lasten kasvatukseen ja kodinhoitoon -jaetun vanhemmuuden malli, jossa molemmat vanhemmat tasa-arvoisia -perhemallien moninaisuuden korostuminen

2.4 Aiemmat kotimaiset ja kansainväliset tutkimukset

Isyyden tutkiminen on lisääntynyt 2000-luvun puolella Suomessa. Aiemmissä tutkimuksissa on tuotu esiin eri keinoja isyyden määrittelylle (ks. esim. Huttunen 1999, 2001; Eerola 2009) sekä isyyden muutosta historian saatossa (ks. esim. Huttunen 2001). Lisäksi isyyttä, siihen liittyviä muutoksia sekä sen määrittelytapoja on tarkasteltu kriittisesti (ks. esim. Aalto 2012). Isyyden tutkiminen on ulottunut lähes kaikille ihmis- ja yhteiskuntatieteiden aloille. Suosituin aineistomuoto näissä tutkimuksissa on ollut haastattelu, jonka avulla on haluttu selvittää yksilöiden

kokemuksia ja ajatuksia isyydestä. Määrälliset tutkimukset ovat toiseksi suosittuja. Erilaiset tekstit, kuten päiväkirjat, elämäkerrat, viralliset asiakirjat sekä asiantuntijakirjoitukset kuuluvat suosittuihin aineistomuotoihin isyystutkimuksen kentällä. Tutkimukset sisältävät niin isyyden ensisijaisia (isyystutkimukset) kuin toissijaisia (perhetutkimukset) painotuksia. Monipuolisuutta tutkimuksista löytyy muun muassa uusperhe-, ydinperhe-, yksinhuoltajuus- sekä sukupuolivähemmistöisyyksien tarkastelun myötä. (Mykkänen 2010, 40–42.) 2010 ja 2020-luvuilla opinnäytetöissä, lähinnä pro gradu -tutkielmissa, suosioon ovat nousseet vanhempien erokokemukset sekä sukupuolinäkökulma isien omista kokemuksista käsin. (esim. Paganus & Nätkin 2022).

Vuori (2001) on tutkinut väitöskirjassaan perheasiantuntijoiden tekstejä, jotka hahmottavat vanhemmuutta sukupuolittuneena toimintana. Aineistona Vuorella (mt.) oli muun muassa suomalaisia tutkimuksia, oppi- ja opaskirjoja 1980- ja 1990-luvuilta. Tutkimus tuo keskustelua sukupuolen vaikutuksesta vanhemmuuteen niin eksplisiittisesti sekä huomaamatta muiden asioiden lomassa. Diskurssit jakautuivat enimmäkseen jaettuun vanhemmuuteen sekä äidinhoivaan. Äidinhoiva-diskursseissa isä asettui ulkopuoliseksi, kun taas jaetun vanhemmuuden diskursseissa isä on samanarvoinen vanhempi yhdessä äidin kanssa. (Vuori 2001.) Huttusen (1999, 2001) lisäksi merkittävää tutkimusta isyyteen on tuonut Jari Kekäle. Väitöskirjassaan (2007) *Postmoderni isyys ja uskonnollisuus –tarinallinen näkökulma* hän tutkii isäidentiteettiä tarinallisesta näkökulmasta. Väitöskirjassa tuodaan esiin myös isyyden ja uskonnollisuuden suhdetta postmodernin kontekstin valossa.

Mykkänen (2010, 39) on tehnyt taustatutkimusta isyystutkimuksista Suomessa. Vuoteen 1991 oli kertynyt vasta muutama isyystutkimus psykologian, kasvatustieteiden ja psykiatrian kentiltä. Näiden tutkimusten joukkoon kuuluu muun muassa Huttusen (1990) väitöskirja *Isän merkitys pojan sosiaaliselle sukupuolelle*. Isyystutkimusten julkitulon tahti on vain kiihtynyt vuosien edetessä. Isyystutkimusten monipuolistuminen on nostanut esille uusia aihekokonaisuuksia, kuten isyyden kulttuurillinen muutos, sukupolviketjujen tarkastelu sekä isien henkilökohtaiset kokemukset isyydestä. (Mykkänen 2010, 39.)

Monia 2010-luvun jälkeen julkaistuja isyyteen liittyviä opinnäytetöitä ja muita tutkimuksia on tutkittu diskurssianalyttisellä analyysimenetelmällä. Aallon (2012) väitöskirjan *Isyyden aika: historia, sukupuoli ja valta 1990-luvun isyykeskusteluissa* kirjoituskilpailun lisäksi isäblogien ja vanhemmuutta käsittelevien aikakauslehtien kirjoitukset ovat olleet tutkimuksien kohteena. Still (2015) tutkii pro gradu -tutkielmassaan *Puhetta isyydestä: isyydiskurssit suomalaisissa perhelehdissä* kahden perhelehden julkaisuissa esiintyneitä isyydiskursseja. Still (2015) nimittää kuusi erilaista isyydiskurssia aineistonsa pohjalta: suojeleva, tasa-arvoinen, avustava, toiminnallinen ja läsnä oleva isyys sekä kiintymysisyys. Kiintymysisyyteen sekä läsnä olevaan ja tasa-arvoiseen isyyteen voidaan tutkielman mukaan liittää uuden ajan maskuliinisuutta, johon sisältyvät emotionaalinen läheisyys ja hoivaavuus. Avustava, suojeleva ja toiminnallinen isyys liitetään taas hegemoniseen maskuliinisuuteen. Tutkielmassa isän osallistuminen lapsen kasvattamiseen ja elämässä läsnäoloon ovat keskeinen sanoma.

Alangon (2016) pro gradu -tutkielma ”Kaukana ovat ne ajat, kun mies oli pääsääntöisesti etäinen perheen pää” - Isyyden ja maskuliinisuuden rakentuminen isyysblogien diskursseissa käsittelee isäbloggaajien antamaa merkityksellisyyttä isyyttä ja maskuliinisuutta kohtaan. Kyseinen tutkielma painottuu enemmän sukupuolitutkimuksen kentälle painottaessaan maskuliinisuuteen liittyviä diskursseja sekä isyyden ja maskuliinisuuden välille syntyviä suhteita. (Alanko 2016.) Sohlon (2020) pro gradu -tutkielma ”*Tahdon kertoa teille, millaista se arki isänä oikein on.*” -*Isyydiskurssit 2010-luvun isyysblogeissa* havainnollistaa isyyden merkitystä ja merkityksen tuottamisen tapoja. Sohlo (2020, 57) kirjoittaa tutkielmassaan, että isät tuntuvat kokevan toiseuden tunnetta suhteessa perheen äidin vanhemmuuteen, vaikka isät pyrkivät blogiensa avulla lisäämään tasavertaisuuden tunnetta. Yhteiskunnallisella tasolla isien toiseuden tunnetta voitaisiin vähentää esimerkiksi muuttamalla puhetapoja lähemmäksi vanhempikeskeisyyttä muun muassa sosiaali- ja terveysalalla. (Mt. 58.)

Kansainvälisesti isyyttä on myös tutkittu yhteiskuntatieteiden, kasvatustieteiden sekä psykologian tutkimuskentillä. Monitieteinen isyystutkimus on saanut erityistä huomiota Amerikassa sekä Pohjoismaissa. Perhetutkimuksen sekä

perhepoliittisen keskustelun kohteena isyys on ollut 2010-luvulla entistäkin suuremmassa valossa. Kansainvälisellä tutkimuskentällä isyystutkimus painottuu länsimaihin, missä muutos on ollut suurinta perhepolitiikassa sekä isyyteen liittyvässä kulttuurillisuudessa. Isyyden muutokseen liittyvät diskurssit sekä siihen liittyvät merkit ovat viime aikojen suosituimpia tutkimussuuntauksia kyseisellä saralla. (Huttunen 2014, 178–180.) Muun muassa Gregory ja Milner (2011) ovat tutkineet isyyden rakentumistapaa julkisissa keskusteluissa Iso-Britanniassa ja Ranskassa. Ruotsissa Olsson (2017) on tutkinut niin kutsutun perinteisen isyyden muuttumista isyysaiheisen podcastin kautta. Scheiblingin (2020) artikkelissa *Doing Fatherhood Online: Men's Parental Identities, Experiences, and Ideologies on Social Media* esitetään pohjoisamerikkalaista isyystutkimusta, jossa tuodaan esille muun muassa isänä olemista, tekemistä sekä siihen liittyviä ihanteita. Tutkimuksen (Scheibling 2010) mukaan isäbloggaajat käyttävät sosiaalista mediaa kertoakseen heidän itsensä isänä olemisen kehityskulkua (self-as-father trajectory). Kehityskulkuun sisältyy muun muassa elämän kuvailua ennen isäksi tuloa, tätä käännekohtaa sekä elämää lasten kanssa. Tutkimuksen ensikertalaiset kuvasivat muun muassa omaa henkistä kasvuaan tullessaan isäksi. Olssonin (2017) ja Scheiblingin (2020) tutkimuksista on huomattavissa isyyden tarkastelun siirtyvän myös kansainvälisellä tasolla uudenlaisille alustoille.

3 SOSIAALINEN MEDIA

Tässä osiossa esittelen sosiaalista mediaa, Instagram-sovellusta sekä sen reels-video-ominaisuutta. Aloitan alustamalla yleisellä tasolla sosiaalista mediaa ja käyttäjätilastoja. Tästä tarkennan huomioni Instagramiin, josta olen kerännyt tutkielmani aineiston. Esittelen Instagramin perustietoja sekä ominaisuuksia, jonka jälkeen fokusoin katseen reels-videoihin, joista aineistoni koostuu. Reels-videot – alaluvussa kerron videoista niiden tarkoitusperää ja muita tarkempia tietoja, jotka on hyvä tietää ennen tarkasteltaessa aineistooni valikoituja videoita.

3.1 Sosiaalinen media yleisesti

Sosiaalinen media toimii digitaalisena alustana, palveluna sekä mahdollistaa erilaisia sovellusalustoja, jotka antavat mahdollisuuden kommunikoinnille, verkostojen rakentamiselle sekä päästä käsiksi erilaisiin materiaaleihin. Tavanomaisia verkkopalveluita sosiaaliselle medialle ovat esimerkiksi erilaiset verkkoyhteisö-, sisällönjako- sekä keskustelupalstapalvelut. Blogien kirjoitus ja lukeminen, kollektiivinen sisällöntuotanto sekä vertaisverkoissa tiedostojen jakaminen ovat sosiaalisen median sisältöön kuuluvaa toimintaa. Sosiaalinen media voi toimia myös käyttäjälähtöisenä viestintävälineenä ja -ympäristönä. (Tieteen termipankki 2022.)

Vuoden 2022 tammikuun tilastoiden mukaan Facebook, Youtube, WhatsApp sekä Instagram olivat maailman käytetyimpiä sosiaalisen median alustoja. (Statista 2022). Suomessa vuonna 2022 neljä suosituinta sosiaalisen median alustaa olivat WhatsApp,

Facebook, Youtube ja Instagram (Statista 2023). Tänä päivänä sosiaalisen median eri muodot (verkkopalvelut, tietoverkot, verkostoyhteisöt) ovat osa arkielämää esimerkiksi työ- sekä yksityiselämässä. Sosiaalisen median sisäänrakennettuna ajatuksena on aktiivinen yleisö ja käyttäjät, jotka ovat keskusteluiden luoja ja ylläpitäjiä. Tämä eroaa tavanomaisesta, melko passiiviseksi mielletystä mediayleisöstä. Sosiaaliselle medialle tyypillisiä piirteitä ovat viestinnän hajautuneisuus, jota ei ole tavanomaisen median tapaan säädeltyä. Lisäksi käyttäjistä tulee aktiivisia sisällöntuottajia. Sosiaalisessa mediassa viestintä on vuorovaikutteista ja verkostoitunutta. Perustana sosiaaliselle medialle toimii käyttäjien välinen vuorovaikutus. Perinteiseen mediakäsitteeseen sosiaalinen media ei kokonaan vertaudu, sillä sosiaalinen media ja verkko ovat paljon muutakin kuin pelkkää mediaa. Sisällöntuottajana sosiaalisessa mediassa voi olla kuka tahansa. (Bechmann & Lomborg 2012, 767; Matikainen & Huovila 2017, 1003.)

Viitaten sosiaalisen median sidosryhmäviestintään Argyris ja Monu (2015, 149–150) puhuvat affordansseista. He (mt. 149–150) esittelevät affordansseiksi esittävyden, seurattavuuden, itseilmaisun, tavoitettavuuden, tallennettavuuden, liitettävyyden ja saavutettavuuden. Näitä hyödyntämällä on mahdollista lisätä vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa sekä luoda tavoiteltua mielikuvaa. (Argyris & Monu 2015, 149–150.) Sosiaalisen median käytön tulee kuitenkin olla kuhunkin viestintäympäristöön sopivaa ja tarkoituksenmukaista. Toivottuja tuloksia tuovat vain mielenkiintoinen ja aktiivinen sisältö, koska tehokas toiminta antaa mahdollisuuden muille käyttäjille syyn olla vuorovaikutuksessa organisaation kanssa. (Kaplan & Haenlein 2010, 66.)

Yksilöiden tapa viestiä sekä olla vuorovaikutuksessa on muuttunut yhteisöpalveluiden merkittävän kasvun sekä integroitumisen myötä osaksi arkipäivää. Ihmisten välinen vuorovaikutus korostuu sosiaalisessa mediassa. Tämä lisää kohtaamisen mahdollisuuksia käyttäjien vuorovaikutteisen kohtaamisen ja ryhmäytymisen välityksellä. Lähteenmäki (2012, 33) kirjoittaa Turun lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen julkaisussa (4/2012), että erityisesti isät, jotka kokevat verkossa tapahtuvan kommunikoinnin luontevaksi, tarjoaa Internet alustan isien keskinäiselle kohtaamiselle sekä tukemiselle. Ajattelen sosiaalisen median tarjoavan

saman lähtökohdan. (Lähteenmäki 2012, 33.) Perehtyessäni taustatutkimuksiin oli huomattavissa, että sosiaalista mediaa on käytetty paljon markkinoinnissa ja näin ollen sitä on tutkittu siltä kannalta. Sosiaalityön osalta on viime vuosilta tutkimuksia, joissa on tutkittu Instagramia ja sosiaalityötä. Tutkimuksia löytyy muun muassa Instagramista sosiaalityön työvälineenä niin kenttätyöskentelyssä kuin rakenteellisen sosiaalityön työvälineenäkin (esim. Heikkilä 2020; Tuomainen 2017).

3.2 Instagram

Instagram on sosiaalisen median sovellus, joka on luotu kuvien ja videoiden jakamiseen. Käyttäjälle se on maksuton. Instagram on ollut toiminnassa vuodesta 2010 lähtien, ja nykyisenä kehittäjänä toimii Meta Platforms Inc. (ent. Facebook Inc.). Käyttäjätilin omaavat henkilöt pystyvät Instagramissa tykkäämään, jakamaan ja kommentoimaan sekä omia että toisten julkaisuja. Lisäksi sovelluksen kautta pystyy viestittelemään kahdenkeskisesti ja ryhmissä sekä seurata toisten henkilöiden käyttäjätilejä ja yksittäisiä aihetunnistesanoja (#-hastag). Sovellus tarjoaa myös mahdollisuuden reaaliaikaisten videolähetyksien seurantaan. Instagram kuvaileekin tarjoavansa räätälöityjä mahdollisuuksia luoda, muodostaa yhteyttä, löytää uutta ja jakaa. (Instagram 2023.)

Nähdäkseen Instagramin sisältöä vaatii se rekisteröitymistä omilla tiedoilla. Sen yhteydessä tulee luoda käyttäjätili, jota kutsutaan myös käyttäjäprofiiliksi. Ikäraja Instagramin käyttäjätilin luomiselle on 13 vuotta. Halutessaan oman käyttäjäprofiilin voi asettaa yksityiseksi, jolloin omat julkaisut näkyvät vain niille käyttäjille, jotka käyttäjä on hyväksynyt seuraajikseen. Käyttäjätilin ollessa yksityinen näkyvillä ovat vain kyseisen tilin nimimerkki, profiilikuva sekä mahdollinen profiilikuvausteksti sekä seuraajien ja seurattavien tilien lukumäärät. Julkisilla tileillä on näkyvissä edellä mainitut asiat sekä julkaisut ja mahdollisuus tarkastella kyseisen tilin seuraajia ja seurattavia. Samalle käyttäjälle on mahdollista luoda rinnakkaistilejä, jonka ansiosta samalla käyttäjällä on mahdollista ylläpitää esimerkiksi eri aiheita käsitteleviä tilejä. (Instagram 2023; Haimakainen 2022, 7.)

Instagram (2023) on koonnut ohje- ja tukikeskus -sivun taakse tietoja muun muassa käyttäjäehdoista ja yhteisösäännöistä. Käyttäjäehdoissa Instagram toteaa tarjoavansa henkilökohtaisiksi muokattuja mahdollisuuksia luoda, muodostaa yhteyttä, viestiä, löytää uutta ja jakaa. Lisäksi palvelu tarjoaa positiivisen, yhteisen ja turvallisen ympäristön rakentamiselle. Sivustolla yhtiö kertoo omaavansa tiimejä ja järjestelmiä, jotka toimivat väärinkäytöksiä, palvelun käyttöehtoja ja käytäntöjä vastaan haitallisesti. Palvelun lista jatkuu tarjoamalla kasvavaan yhteisöön palvelua tukevan teknologian kehittämistä ja käyttämistä, yhtenäistä ja saumatonta kokemusta kaikissa Meta-yhtiöiden tuotteissa, palveluun pääsyn varmistamista, käyttäjän yhteydenpitoa brändeihin, tuotteisiin ja palveluihin sekä tutkimusta ja innovaatiota. Instagram vaatii käyttäjänsä sitoutumaan seuraaviin kohtiin: käyttäjän tulee olla vähintään 13-vuotias, käyttäjä ei saa olla estetty vastaanottamasta Instagramin palvelun ulottuvuutta sovellettavien lakien puitteissa tai osallistua maksuihin, jotka liittyvät palveluihin, mikäli käyttäjä on tilanteeseen soveltuvassa kiellettyjen osapuolten luettelossa sekä käyttäjä ei saa olla tuomittu seksuaalirikoksista. Instagram ei hyväksy käyttäjän tekeytymistä toiseksi henkilöksi tai antaa virheellistä tietoa, käyttäjä ei saa toimia lainvastaisella, petollisella tai harhaanjohtavalla tavalla, ei saa rikkoa Instagramin omia käyttöehtoja tai käytäntöjä tai tehdä mitään, mikä häiritsee Instagramin palvelun toimintaa. Lisäksi listalla on muun muassa se, ettei käyttäjä voi julkaista kenenkään yksityisiä ja/tai luottamuksellisia tietoja luvatta. Käyttäjällä ei saa tehdä mitään, mikä loukkaa toisen henkilön oikeuksia, mukaan lukien immateriaalioikeuksia (esimerkiksi tekijänoikeusrikkomus). Yhteisösäännöissä todetaan, että käyttäjien tulee jakaa vain kuvia ja videoita, joihin heillä on oikeus. Julkaistavien kuvien ja videoiden tulee sopia monimuotoiselle yleisölle, käyttäjän tulee toimia mielekkäällä ja aidolla tavalla, noudattaa lakia, kunnioittaa muita käyttäjiä ja jäseniä, ylläpitää Instagramin tukea antavaa ympäristöä sekä olla ihannoimatta itsensä vahingoittamista. (Instagram ohje- ja tukikeskus 2023.)

3.3 Reels-videot

Instagram (2023) nimittää lyhyet videot reels-kehoiksi. Tämän tutkielman kontekstissa käytän kelan sijasta termiä video, sillä koen sen olevan helpommin yhdistettävissä tutkielman sisällölliseen tekstiin sekä pohdintaan. Instagram (2023) kertoo sivuillaan reels-kehojen tai videoiden olevan lyhyitä mukaansatempaavia videoita, joissa videon luoja pystyy luovasti kertomaan brändin tarinaa, jakamaan yleisölle uutta tietoa sekä auttaa löytämään tekijän yrityksestä pitäviä käyttäjiä helpommin. Sivustolla kerrotaan käyttäjien hakeutuvan katsomaan kehoja voidakseen osallistua kulttuurisiin trendeihin, työskennelläkseen yhdessä yhteisön kanssa sekä löytääkseen uusia ideoita. Käyttämällä erilaisia tehosteita, musiikkia, tarroja sekä muita luovia työkaluja yritys voi luoda viihdyttäviä videoita, jotka inspiroivat yhteisöä. (Instagram business 2023.) Kyseisen kuvauksen perusteella lukijalle annetaan ymmärtää, että reels-videot on luotu ensisijaisesti yrityksiä, niiden näkyvyyttä, myyntiä ja brändiä tukemaan. Instagramin sivuja tutkiessa ohjeosioista löytyy usein kysytyjen kysymysten kautta lisätietoja reels-videoiden ominaisuuksista. Osiossa kerrotaan muun muassa, että kelat ovat pituudeltaan maksimissaan 90 sekuntia pitkiä. Lisäksi osiossa kerrotaan, miten kaupallisten yhteistyöt tulee merkitä kehoihin, kuinka kehojen luoja pääsee näkemään katsojien lukumäärän ynnä muuta vastaavaa. Tehdessäni taustatutkimuksia yllättävän moni vanhempi oli tehnyt reels-videoita eri aiheista vanhemmuuteen liittyen. Osa niistä oli humoristisia, osa keskittyi lasten kanssa yhdessä tekemiseen ja osa kuvasi yhteisiä tunnepitoisia hetkiä. Kaikki videoiden tekijät olivat saaneet mahdutettua yllättävän paljon sisältöä 90 sekuntia kestäväälle reels-videolle.

4 TUTKIELMAN MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT

Tässä luvussa esittelen tutkielmani menetelmällisiä lähtökohtia, joiden avulla haen vastauksia tutkimuskysymykseeni, eli miten isyyttä rakennetaan videoilla. Aloitan esittelemällä tutkimusasetelmani- ja kysymykseni sekä tutkielmani metodologian. Tästä jatkan tutkimusaineiston ja analyysin pariin. Sen jälkeen esittelen diskurssianalyysin, joka toimii tutkielmani analyysimenetelmänä. Tämän kokonaisuuden lopuksi pohdin tutkimuseettisiä näkökulmia ja kysymyksiä.

4.1 Tutkimusasetelma, -kysymys ja metodologia

Tutkielmassani tarkastelen viittä eri reels-videota kolmelta eri Instagram-tililtä diskurssianalyysimenetelmän avulla. Olen valinnut aineistoksi sellaisia videoita, joiden ylläpitäjät kertovat profiilissaan tavalla tai toisella määrittelevänsä itsensä isäksi. Lisäksi kriteerinä oli käyttäjätilien esittely suomen kielellä. Pohdin pitkään, minkälaista materiaalia käyttäisin aineistonani. Monet aiemmat pro gradu - tutkielmat käsittelevät muun muassa perheaiheisten aikakauslehtien artikkeleita, kuten aiemmin toin esille. Näissä aineisto on siis ollut enimmäkseen kirjoitettua tekstiä. Monet tutkijat ovat myös haastatelleet isejä ja äitejä, sekä käyttäneet analyysimenetelmänään diskurssianalyysia.

Toteutan tutkimukseni laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään kokonaisvaltaisesti

tutkittavan kohteen laatua, ominaisuuksia sekä merkityksiä. Eskola ja Suoranta (1998, 13) kirjoittavatkin laadullisen tutkimuksen ymmärrettävän karkeimmillaan yksinkertaisesti aineiston (ja analyysin) muodon kuvaukseksi (ei-numeraalinen). Tämänlaiseen aineistoon pystytään soveltamaan eri lukutapoja, myös määrällisiä eli kvantitatiivisia. Kvalitatiivisen tutkimuksen perusolemusta on yleisellä tasolla määritelty sen kautta, mitä se ei ole ja verrattu sitä kvantitatiiviseen tutkimukseen. (Eskola & Suoranta 1998, 13.)

Pelkistetyimmillään laadullisella aineistolla tarkoitetaan aineistoa, joka on ilmiasultaan tekstiä. Teksti voi olla syntynyt joko tutkijasta riippuen tai riippumatta. Näitä voivat olla esimerkiksi eri muotoiset haastattelut ja havainnoinnit, omaelämäkerrat, henkilökohtaiset päiväkirjat ja kirjeet sekä muuta tarkoitusta varten tuotettu kirjallinen tai kuvallinen aineisto tai äänimateriaali. Yhtä lailla aineistona voi käyttää esimerkiksi elokuvia tai suoramainoksia. Kvalitatiivisilla menetelmillä tuodaan esiin tutkimuksen prosessiluonnetta. Huomioidessa sosiaalisen todellisuuden ilmiöiden prosessiluonnetta kyse on siitä, että tutkimustuloksia ei voida pitää ajattomina vaan historiallisesti muuttuvina ja paikallisina. (Eskola & Suoranta 1998, 14–16.)

Tutkielmani metodologisena lähtökohtana toimii sosiaalinen konstruktionismi. Sosiaalisessa konstruktionismissa todellisuuden nähdään rakentuvan kielellisessä vuorovaikutuksessa (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Itse todellisuus rakentuu tässä lähestymistavassa eri henkilöiden suhteellisesta todellisuudesta, vaikka todellisuudesta osa voi olla yhteistä useamman yksilön kesken. Tietoa sosiaalisesta todellisuudesta saadaan niin, että tutkija sekä tutkittava ovat vuorovaikutuksessa toisiinsa. Tutkittavan kohteen havainnot muodostuvat siitä, miten tutkija itse tulkitsee tutkittavan kertomaa. (Metsämuuronen 2000, 12.) Sosiaalinen todellisuus ja kanssakäyminen rakentuvat tutkiessa kielen prosesseja ja niiden tuotoksia diskurssianalyttisessä tutkimuksessa. Näin itse tutkijan ja tutkimuskohteen luonne korostuvat konstruktiivisena. Tutkija tulkitsee aineistostaan diskursseja, jotka ovat tutkijan oman tulkinnan tuotoksia. Aineistot voivat olla moniselitteisiä sekä avoimia erilaisille tulkinnoille, mikä tulee ottaa huomioon tutkiessaan aineistoa ja/tai lukiessaan valmista analyysia. Tutkimuksen aineiston

analyysissä kyse ei ole pelkästään tekstin mekaanisesta kirjoittamisesta, vaan vuoropuhelusta tutkijan ja aineiston välillä. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 35.) Jokinen (2016, 253) nostaa esiin, että tutkija kuvaa sekä luo tutkimustulostensa kautta sosiaalista todellisuutta. Toisaalta reflektiivinen suhtautuminen tutkijan kielenkäyttöön on aiheellista sekä se, ettei tarkastele tuloksia pelkästään faktojen raportoimisena. (Jokinen 2016, 253.)

4.2 Tutkimusaineisto ja analyysi

Vanhemmuuteen ja sen diskursseihin vaikuttavat sekä sitä muokkaavat monet seikat, kuten talouden, perheen ja työpaikan rakenteet sekä media (Smyth & Craig 2017, 107). Median ollessa yksi vaikutustekijä vanhemmuuteen ja sen diskursseihin, näin sen toimivan myös tutkimusaineistonani. Vaikka olen rajannut tutkielmastani ulkopuolelle äitiyteen ja yhteisvanhemmuuteen liittyvät julkaisut, ajattelen media-aineiston toimivan myös yksistään isyyttä tarkasteltaessa. Tehdessäni taustatutkimusta huomasin, ettei isyystutkimusta oltu juurikaan tehty sosiaalisen median sovellusten kontekstissa, vaan monet tutkimusaineistot oli kerätty muun muassa eri blogikirjoituksista. Ajattelen tutkimusaineiston keräämisen sosiaalisen median sovellusalustalta olevan kehitystä tutkimuskentällä tutkittavan aiheen suhteen, sillä monet blogit ovat lopettaneet toimintansa tai siirtyneet ja keskittäneet julkaisunsa pelkästään sosiaalisen median alustoille. Ihmisten keskittäessä toimintansa näille alustoille tarkoittaa se myös tutkimuskentän kannalta hedelmällisempää aineistoa analysoitavaksi.

Tutkielmani aineistoksi valikoitui Instagramista reels-videot, joihin päädyin muutaman mutkan kautta. Kuten mainitsin, tehdessäni taustatyötä huomasin joidenkin perhelehtien ja -blogien lopettaneen toimintansa tai poistuneen lukijoiden käytöstä. Perhelehtien kohdalla saavutettavuus oli haasteellisempaa verrattuna esimerkiksi sosiaalisen median materiaalin saavutettavuuteen. Lisäksi monet nettiartikkelit koskivat vanhemmuutta yhdessä äidin ja isän näkökulmista, joten artikkeleiden seulominen olisi ollut entistä työläämpää. Näiden ajatusten myötä

halusin tuoda tutkielmani lähemmäs modernia yhteiskunnan aikakautta, joten lähdin etsimään aineistoa sosiaalisesta mediasta.

Tutkimusaineiston keräsin syksyn ja talven 2022 aikana. Kaikki aineistoni reels-videot on julkaistu kyseisenä ajankohtana. Ensin tarkoitukseni oli käyttää aineistona kuvia sekä niitä koskevia kommentteja, sitten kuvia ja kuvatekstejä. Tämän lähtökohdan takia sosiaalisen median tutkimusalustaksi valikoitui Instagram-sovellus. Jonkin ajan kuluessa huomasin Instagramissa reels-videoiden suosion kasvaneen. Tämä johtunee melko uuden Tiktok-sovelluksen rantautumisesta Suomeen, joka toimii videosovellusalustana. Kyseisessä sovelluksessa videot ovat melko lyhyitä, kuten Instagramin reels-videotkin. Vaikka Tiktok on nostanut suosiotaan etenkin korona-aikana, rajasin kyseisen sovelluksen pois tällä kertaa. Kaikilla isätilien perustajilla ei ole Tiktok-käyttäjää, ja oma osaamisalueeni ulottuu enemmän Instagramin ominaisuuksiin. Mikäli olisin käyttänyt pelkästään still-kuvia aineistona, olisin valinnut analyysimenetelmäksi semioottisen kuva-analyysin. Kyseinen analyysimenetelmä alkoi kuitenkin tuntumaan melko hankalalta ja vieraalta tehdessäni taustatyötä. Lähestymistapani aineistoani kohtaan ei ole täysin puhdasta aineistolähtöistä toimintaa, mutta pyrin olemaan mahdollisimman avoin aineistolle.

Reels-videoita etsiessäni lähdin kartoittamaan niitä muun muassa hakemalla Instagramin hakukentästä aihetunnisteella (#-hashtag) isyys. Aluksi löysin isätilejä kuvien kautta, jotka olivat tehneet myös reels-videoita. Videoiden selaamisen ja katsomisen jälkeen lähdin tarkastelemaan kokonaisuudessaan kyseisiä käyttäjätilejä. Selatessani isätilien reels-videoita havaitsin, ettei kaikissa videoissa ollut esimerkiksi yhtä tiettyä samaa yhdistävää avainsanaa. Monet niistä olivat kuitenkin saman aiheisia. Isyyden lisäksi suosittuja tunnisteaiheita (#) olivat muun muassa perhe, perhearki, vanhemmuus sekä ruuhkavuodet. Reels-videoiden käyttäjätilejä tutkiessani yksi tärkeimmistä kriteereistäni oli oman isyyden esiintuomisen lisäksi isien käyttäjätilien julkisuus. Videoiden ylläpitäjätilit ovat siis julkisia ja niitä pääsee näkemään kuka tahansa Instagramin käyttäjätilin omaava henkilö. Keskinäisen vuorovaikutuksen esiintyminen isän ja lapsen tai lasten välillä valikoitui yhdeksi kriteeriksi reels-videoiden valinnalle. Isän ja lasten esiintymistä videoilla ja siihen

liittyvää pohdintaa tuon esille enemmän tutkimuseettiset näkökulmat -osiossa. Edellä mainitun taustatyön pohjalta sain selkeyttä tutkimuskysymykseni muotoiluun.

Tutkielmani aineiston orientoitumisen suhteen en ole esimerkiksi eritellyt tai rajannut ulkopuolelle videoilla esiintyvien lasten sukupuolta tai isien parisuhdestatusta. Oman tarkasteluni ja tulkintani perusteella kaikki aineistoni isät ovat parisuhteessa naisen kanssa. Käyttäjäprofiilien etusivun sekä julkaisujen perusteella kyseiset naiset vaikuttivat olevan isien lasten äitejä. Tutkielmaa tehdessäni en ole myöskään rajannut seksuaalivähemmistöjä edustavia isähenkilöitä aineistoni ulkopuolelle. Kuitenkaan vastaani ei tullut käyttäjätilejä tai reels-videoita, joissa olisi kerrottu isän ja/tai muiden perheenjäsenten tai videoilla näkyvien henkilöiden edustavan jotain seksuaalivähemmistöä. Tässä kontekstissa on relevanttia pohtia, onko seksuaalivähemmistöperhe vielä tabu, mutta kyseinen aihe olisi oma lukunsa. Aineistoni henkilöiden uskonnolliseen taustaan en ole perehtynyt, sillä koen, ettei tässä tutkielmassa uskonnolla ole sellaista roolia, jota olisi oleellista ottaa mukaan aineistoni tarkasteluun. Ennen videoiden käyttöä tutkielmassani lähetin isätilien ylläpitäjille, videoiden isille viestiä Instagramissa henkilökohtaisen käyttäjätilini kautta, saanko mahdollisesti käyttää heidän videoita tutkielmassani aineistona. Kaikki heistä vastasivat myönteisesti. Lähettämällä viestiä videoiden julkaisuille henkilöille koen sen lisäävän luotettavuutta minun kirjoittajanani sekä isätilien ylläpitäjien välille. Näin haluan tuoda myös lukijalle omaa luotettavuuttani kirjoittajana esille sekä tehdä selväksi oman lähtökohtani tutkijan roolissa.

Kaupallisia yhteistöitä sisältävät videot rajasin tutkielmani ulkopuolelle, sillä koen mainostamisen ja markkinoinnin sosiaalisessa mediassa olevan oma lukunsa, jossa tulisi ottaa huomioon paljon muutakin kuin tässä tutkielmassani käsiteltäviä aiheita. Lisäksi tuolloin olisin todennäköisesti joutunut kysymään myös yhteistyöyrityksiltä lupaa videon käyttämiseen tutkielmassani. Lisäksi koen kaupallisten yhteistyövideojulkaisuiden rajaamisen ulkopuolelle tuovan luotettavuutta tutkielmalleni, jolloin ei jää epäselvää tilaa sille pohdinnalle, olenko minä kirjoittajana tehnyt jonkinlaisen yhteistyösopimuksen jonkin yrityksen kanssa, josta mahdollisesti saisin korvausta ja ilman, että jättäisin asiasta mainitsematta tässä tekstissäni. Rajasin yhteistyökuviojulkaisut pois myös siksi, että ei jäisi lukijalle

epäselväksi, onko yhteistyöyrityksellä jokin oma agenda mukana, jota isät julkaisuillaan ajaisivat. Silloin tämä voisi olla kyseenalaista tieteen harjoittamista, mikäli toiminta videoilla olisi jonkin yrityksen agendan esiintuomista ja mahdollisen palkkion ajamaa eikä autenttista toimintaa. Näin koen pysyväni enemmän puolueettomana sekä ilman ennakko-oletuksia olevana tutkielman kirjoittajana.

Tutustuessani aineistooni lähdin tarkastelemaan reels-videoiden sisältämiä diskursseja. Jokinen ym. (2016, 21) kirjoittavat merkityssysteemeistä ja niiden identifioinnista luovana harkintana. He (mt. 21) tuovat esiin, että aineiston analysointi on luontevaa aloittaa etsimällä aineistosta yhtäläisyyksiä ja eroja. Kiinnostavia ovat erityisesti ne erot merkityssysteemien välillä, joihin kielenkäyttäjät tukeutuu. Kirjoittajat (mt. 21) täsmentävät, että merkityssysteemit eivät esiinny tutkimuksen aineistossa selkeinä kokonaisuuksina, vaan pieninä paloina. Näiden palojen tunnistaminen merkityssysteemien osiksi tarkentuu sekä mahdollisesti muuntuu analyysin edetessä. Puhuttaessa merkityssysteemien identifioimisesta ei sillä tarkoiteta aiheiden erottamista toisistaan. He (mt. 21, 24) kirjoittavat, että kiinnostavimmat merkityssysteemit ovat niitä kielenkäytön alueita, joilla on mahdollista tehdä ymmärrettäväksi erilaisia teemoja tai aiheita. (Jokinen ym. 2016, 21, 24.) Tämän identifioinnin valossa aloin etsimään niitä kohtia videoista, joissa oli aineksia erilaisiin isyyden diskursseihin. Edellä mainittujen merkityssysteemien tunnistamisen vuoksi pyrin analysoidessani kiinnittämään huomiota lähes kaikkiin videoilla esiintyviin asioihin. Tutkielmani aineistovideoissa ensimmäiseksi huomioni kiinnittyi itse videoilla esiintyviin isyihin sekä lapsiin, sillä he olivat suurimmassa roolissa videoilla.

Seuraavaksi videoissa huomioni kiinnittyi niihin yhtäläisyyksiin ja eroihin, joita pystyy tunnistamaan postmodernin isyyden ja (esi)modernin isyyden mallitarinoihin. Näiden myötä analysoinnin edetessä tunnistin videoilta erilaisia merkityssysteemejä, niin pienempiä kuin isompiakin. Näistä sain koottua aineistoni tuottamat diskurssit, jotka esittelen tekstin edetessä. Diskurssianalyysi, isyyden mallitarinat (Kekäle 2007), joiltain osin Huttusen (1999, 2001) isyyden tasot sekä sosiaalinen konstruktionismi tukivat analyysiprosessiani, joten analyysini ei ollut aivan puhtaasti aineistolähtöistä.

Suoninen (2016, 44–46) kirjoittaa, ettei merkityssystemien identifiointiin tulisi perustua vain tutkijan päässä oleviin konstruktioihin, vaan hänen tulisi nojata ja tukeutua tulkinnoissaan sellaisiin ristiriitoihin ja eroihin, joihin itse kielenkäyttäjänkin tukeutuu. Tarkastelu suuntautuu mikrotasolle sekä siihen, minkälaisella tavalla kyseinen kielenkäyttäjä tai toimija merkityksellistää ja jaottelee sosiaalista todellisuutta. (Suoninen 2016, 44–46.) Reels-videoiden tilannekontekstit sekä näiden ympärille rakennetut osatekijät, esimerkiksi musiikki ja kirjoitetut tekstit ovat iso osa analysointia. Myönnän käyttäneeni tutkielman teoreettisia lähestymistapoja eräänlaisina silmälaseina, joiden avulla oli helpompaa ottaa aineistoa haltuun, vaikka analyysini ei ole täysin teorialähtöistä.

4.3 Diskurssianalyysi analyysimenetelmänä

Tutkielmassani käytän analyysimenetelmänä diskurssianalyysia. Valitsin tämän analyysimenetelmän, sillä haluan tutkia merkityksiä, joita isät rakentavat aineistoni reels-videoilla. Diskurssianalyysia ei pystytä luonnehtimaan selkeärajaiseksi tutkimusmenetelmäksi, vaan pikemmin väljäksi teoreettiseksi viitekehyyksi (Suoninen 1992, 125). Tässä analyysimenetelmässä tarkoituksena on tarkastella kielenkäyttöä toimintana, joka rakentaa sekä synnyttää sosiaalista todellisuutta. Lähtökohtaisena oletuksena on, että todellisuutta ei olisi sellaisena ilman niitä kielellisiä merkitysantoja, joilla sitä luonnehditaan. (Suoninen 1992, 125; Jokinen ym. 2016.) Diskurssianalyysin taustavaikuttajana toimii sosiaalinen konstruktionismi. Jokinen ym. (2016) kirjoittavat diskurssianalyysin määritelmäksi ”kielenkäytön ja muun merkitysvälitteisen toiminnan tutkimukseksi, jossa analysoidaan yksityiskohtaisesti sitä, miten sosiaalista todellisuutta tuotetaan erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä”. Kielenkäyttö sosiaalisen todellisuuden rakentumisen kannalta on diskurssianalyysin keskeinen idea. Rakentumista jäsennellään usein kysymysten ”mitä ja miten sanotaan”, ”missä tilanteessa” sekä ”minkälaisilla seurauksilla”. Tässä yhteydessä itse ”sanominen” tulee ymmärtää laajana käsitteenä, sillä se sisältää myös esimerkiksi kirjoitetut tekstit ja muun merkitysvälitteisen

tekemisen. (Jokinen ym. 2016.) Aineistoni reels-videoiden osalta diskurssianalyysillä voidaan päästä tarkastelemaan sitä, kuinka videot rakentavat sosiaalista todellisuutta samalla synnyttäen ilmiöistä erilaisia merkityksiä.

Tarkasteltaessa kieltä sosiaalisena toimintana perustuu se sosiaaliseen konstruktionismiin. Tätä pidetään teoreettisena viitekehyksenä niille tutkimuksille, joissa tarkastellaan sosiaalisen todellisuuden ja merkityksen rakentumista. Pietikäinen ja Mäntynen (2019, 16) kirjoittavat kielen käänteen virittyneen sosiaalisesta konstruktivismista. Tämä nosti esiin kielen sosiaalista todellisuutta rakentavan luonteen eli sen, ettei merkitys tarkoita tapahtuneen tai todellisuuden toistamista, vaan se on diskursiivisen toiminnan tulos. Tämä oivallus kielen vallasta ja sen vahvuudesta nosti sosiaalisen rakentumisen, sekä tiedon ja vallan väliset suhteet tutkimusten kohteiksi erityisesti yhteiskuntatieteissä. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 16.) Lisäksi he (mt. 24) avaavat diskurssin monikollista eli diskurssit-käsitettä niin, että tämä tarkoittaa ”teoreettis-analyttisiä käsitteitä, joiden avulla voidaan tarkastella merkitysten rakentumista”. Täten diskursseilla on spesifimpi merkitys, jolloin ne voidaan nähdä toimivan laajemman ja teoreettisemman diskurssin alla. Läheisiä tai vaihtoehtoisia käsitteitä diskursseille ovat esimerkiksi selonteko ja merkityssystemi. (Pietikäinen & Mäntynen 2014, 24, 50–51.) Tutkielmassani diskurssi käsittyy melko laajasti teoreettis-analyttisenä käsitteenä. Tutkielmani tarkastelee isyyden raameissa toteutuvia diskursseja, isyyttä kuvaavia merkityssystemejä, joita on tunnistettavissa videoilla. Still (2015, 28) tuo ilmi omassa tutkielmassaan ymmärtävänsä aineistosta tunnistetut diskurssit sosiaalisina konstruktiona. Hän (mt. 28) tarkastelee niitä suhteessa siihen, miten diskurssit uusintavat sekä mahdollisesti uudistavat isyyteen liittyviä merkityksiä, miten ne toisiinsa asettuvat sekä millä tavoin niissä järjestetään sosiaalisia suhteita isän, äidin ja lasten välillä. (Still 2015, 28.) Nämä huomiot tulevat esiin myös omassa analyysissäni tutkielman tulososiossa.

4.4 Tutkimuseettiset näkökulmat

Lähtiessäni tarkastelemaan tutkielmani eettisiä kysymyksiä olin hieman hukassa. Sosiaalista mediaa ja isyyttä on tutkittu aiemmin yhdessä ja erikseen, mutta vastaani ei ole vielä tullut tutkimusta oman aiheeni näkökulmasta. Tutkielmani otekuvaus on spesiaali, sillä kuvaan tutkimustulokset omin sanoin. Koska tutkielmani on kvalitatiivinen sekä diskurssianalyttinen, on olennaista miettiä etiikkaa kvalitatiivisen tutkimuksen näkökulmasta. Kvalitatiivisessa tutkimusetiikassa tärkeitä käsitteitä ovat tutkittavien informointi ja luottamus. Tutkittavien informoinnilla viitataan tiedon antamiseen itse tutkimuksesta ja siihen liittyvistä seikoista. Luottamuksella tarkoitetaan tutkijan ja tutkittavien keskinäiseen luottamukseen, jota rakentaa esimerkiksi tutkijan oma keino esittää itsensä ja tutkimuksensa luotettavina tutkittaville. (Alanko 2016, 93; Ryen 2007, 219–224.)

Tutkielmani aineisto on koottu sosiaalisesta mediasta, ja sen käyttö tutkimuksissa on yleistynyt huomattavasti. Tutkimuseettisen näkökannan arviointi on haasteellista muun muassa vähäisen kokemuksen, ympäristön nopean kehityksen sekä Internet-tutkimuksia koskevien eettisten kysymyksien monitahoisuuden vuoksi. Vuonna 2012 julkaistiin Internetissä tehtäviä tutkimuksia koskeva eettinen suositus. Kyseinen suositus tuo esiin yleisemmällä tasolla seikkoja, joita tutkijan olisi hyvä pohtia toteuttaessaan tutkimusta Internetissä ja sosiaalisessa mediassa. Ympäristöjen jatkuva muutos sekä esiin nousevien kysymyksien tapauskohtainen arviointi ovat asioita, joita suositus korostaa. (Markham & Buchanan 2012; Kosonen ym. 2018, 117.)

Sosiaalisen median aineiston keräämistapoja on yleisimmin kahdenlaista: tutkittavien rekrytointi esimerkiksi julkaisemalla tiedote tai keräämällä valmista aineistoa sosiaalisessa mediassa esiintyvistä materiaalista. Tutkijan tulee huomioida sosiaalisen median alustoihin liittyvät käyttöehdot, säännöt ja tekijänoikeudelliset kysymykset. Tärkeää on myös tutustua tulosten julkaisemiseen liittyviin tekijänoikeuksiin. Näiden lisäksi verkkopalveluiden käyttöehdot voivat yhdessä asettaa omat ehdot aineiston tutkimuskäytölle. Usein ei ole tarvetta pyytää aineiston tuottajan suostumusta käyttäessä sosiaalisen median julkista materiaalia tutkimuksen aineistona (Wilkinson & Thewall 2011). Kuitenkin on tärkeää pohtia, tulisiko aineiston

tuottajia sittenkin tiedottaa tutkimuksesta. Tutkijan tulee arvioida eri osapuolten oikeuksia ja tutkimuksesta saatavan hyödyn tasapainoa. Tutkijan tulee muistaa tiedottaessaan materiaalin tuottajaa, että tämä antaa mahdollisuuden vaikuttaa tutkimuksen aineiston materiaaliin (mitä ehtoja käyttäjä antaa) tai kieltäytyä kokonaan osallistumasta. Tärkeintä tutkimusta tehdessä eettisestä tarkastelukulmasta on mahdollisten haittojen syntymisten minimointi. Erityisesti haavoittuvien ihmisryhmien ja sensitiivisten tutkimusaiheiden kohdalla tulee punnita edellä mainittuja haittoja. (Kosonen ym. 2018, 117–120.)

Tutkielmani on osittain verkkotutkimusta sosiaalisessa mediassa esiintyvän aineiston vuoksi. Verkkotutkimuskenttää on pyritty jaottelemaan sen mukaan, minkälaisessa roolissa verkko on tutkimuksessa. Markhamin (2011) mukaan Internet voi olla tutkimuksen kohde, väline tai lähde. Nämä eivät kuitenkaan poissulje toisiaan, ja samanaikaisuutta kohteen ja välineen kanssa on mahdollista. (Markham 2011; Turtiainen & Östman 2013, 17.) Sosiaalinen media on tutkielmani lähde, josta kerään aineistoni, minkä olemassaolon Internet mahdollistaa. Verkko ja sosiaalinen media ovat kulttuurisina ympäristöinä ja konteksteina sellaisia, jotka muovaavat aineistoa, jota myös Alanko (2016, 93–94) tuo esille omassa tutkielmassaan. Näen sosiaalisen median sekä verkon kokonaisuudessaan olevan diskursiivisten kontekstien kenttiä, jotka osaltaan ovat vaikuttavia tekijöitä siinä, miten ja millaisena aineisto on tullut tuotetuksi. (Alanko 2016, 93–94.)

Kirjoitusprosessin alussa etsin aiempaa tutkimustietoa Instagram-sovelluksen tutkimiseen liittyvistä eettisistä kysymyksistä, koska eettinen näkökulma julkisista julkaisuista aiheeni kontekstissa tuntui haastavalta. Näitä tietoja löytyi lähinnä markkinoinnin näkökulmasta. Kyseisissä tutkielmissa oli tarkasteltu sosiaalisen median kautta tehtävän markkinoinnin eettisyyttä eri asiakasryhmille. Lisäksi löysin tutkielmia, kuinka Instagramia on käytetty sosiaalityön apuvälineenä, mutta näissä aineistona oli muun muassa sosiaalityöntekijöiden haastatteluita, jolloin eettinen pohdinta kohdistui haastattelututkimuksen eettisyyteen. Löysin yhden pro gradu - tutkielman, jossa aineistona oli käytetty Instagram-kuvajulkaisujen kuvatekstejä. Sain kyseisestä tutkielmasta hieman osviittaa siihen, mitä eettistä pohdintaa olisi hyvä tuoda esiin lukijalle, kun aineistolähteenä käytetään julkista sosiaalisen median

alustaa. Kootessani tutkielmani eettisiä piirteitä tekstimuotoon, koin reels-videoiden anonymisoinnin olevan asia, josta oli helppo lähteä liikkeelle. Tutkielmassani en tuo esiin isätilien käyttäjänimiä, seuraajamääriä tai missäpäin maantieteellisesti isät tekevät sosiaalisen median sisältöä. Kuitenkin tuon esiin aiemmin mainitsemani kriteerin isyydestä, jonka isät ovat ilmoittaneet profiilikuvauksessaan. Anonymisoinnin valossa jätän mainitsematta tarkat päivämäärät, jolloin aineistoni reels-videot on julkaistu. Kosonen ym. (2018, 121) mainitsevat anonymisoinnin olevan perinteinen keino turvata tutkittavien henkilöiden oikeuksia. Tutkijan tulee muistaa, ettei anonymisointi poista kaikkea henkilöllisyyden tunnistamisen mahdollisuutta. Aiemmin mainittujen haittojen minimoinnin periaate tulee säilyttää mielessä tutkimustulosten raportointiin ja julkaisemiseen asti, koska anonymisointi ei yksistään poista kaikkea henkilöllisyyden liitettävien tunnistetietojen mahdollisuutta. Tutkijan olisi tärkeää punnita, missä määrin yleisölle esitetään aineistonäytteitä argumentoinnin parantamiseksi ja missä määrin tutkija pyrkii turvaamaan tutkittavien anonymiteetin. Osana tutkijan eettistä ammattitaitoa ovat kontekstin ymmärtäminen sekä aineiston käytöstä mahdollisesti syntyvien haittojen pohdinta. Digitaalisessa muodossa olevaa tutkimusaineistoa pääasiallisesti koskee samat varotoimenpiteet kuin kirjallisessa tai muussa muodossa olevaan aineistoon. (Kosonen ym. 2018, 121.)

Vaikka tutkielmani aineisto on koottu julkisilta Instagram-käyttäjätileiltä, kysyin varmuuden vuoksi jokaiselta isältä lupaa käyttää heidän reels-videoitaan osana aineistoani. Lähetin henkilökohtaisen Instagram-tilini kautta viestiä isille, jossa kysyin lupaa julkaisuiden käyttöön. Kaikki aineistoni isät antoivat siihen luvan. Viestin ja kysymyksen lähettämällä halusin osoittaa tutkijana hienovaraisuutta sekä luottamusta isejä kohtaan. Vaikka olen anonymisoinut käyttäjätilit, lukijan ei ole mahdotonta löytää tämän tutkielman reels-videoita Instagramista, mikäli omaa sovellukseen käyttäjätilin. Hakuprosessia varten lukija tarvitsee tietyntyyliset rajaukset.

GDPR (General Data Protection Regulation (yleinen tietosuojalaki)) on henkilötietojen käsittelyä sääntelevä laki, jota alettiin soveltaa vuoden 2018 keuhällä kaikissa EU-maissa. Tämän lainsäädäntöuudistuksen tavoitteena on pyrkimys

parantaa henkilötietojen suojaa ja tietosuojaoikeuksia, vastata uusiin digitalisaatioon ja globalisaatioon liittyviin tietosuojakysymyksiin, yhtenäistää tietosuojasääntelyä EU-maissa sekä edistää digitaalisten sisämarkkinoiden kehittymistä. (tietosuoja.fi., saatavilla: [https://tietosuoja.fi/gdpr.](https://tietosuoja.fi/gdpr)) Myös GDPR suosii niiden henkilöiden informoimista, jotka ovat tutkimuksen kohteena. Tutkimuksien eettiset kysymykset ovat sidoksissa aineiston kontekstiin sekä tutkimuksen tavoitteisiin. Jos aineistoa keräisi esimerkiksi suljetusta sosiaalisen median ryhmästä tai Instagramin yksityisiltä käyttäjätileiltä, tulisi tuolloin laatia tutkimuslupa ja pyytää sitä tilien ylläpitäjiltä. Koska olen koonnut oman aineistoni julkisilta tileiltä, en ole kokenut tarpeelliseksi laatia virallista tutkimuslupaa. Täten luotan omiin eettisiin toimintatapoihini tutkielmani osalta, jotka mainittiin edellä.

Instagramin sääntöjen tutustumisen jälkeen tutustuin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeisiin. Näen tutkielmani noudattavan ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettisiä periaatteita. TENK on laatinut eettisen periaatteiden ohjeistuksen alaikäisten tutkimiselle. Ensimmäisessä kohdassa sanotaan, että alaikäiselle tulee antaa tietoa tutkimuksesta tavalla, jonka hän pystyy ymmärtämään. (TENK.) Varsinaisesti tutkimuskohteeni ei ole isien lapset vaan isät. Ajattelen isyyteen liittyvän vahvasti isien ja lasten välisen vuorovaikutuksen, jonka vuoksi heidän yhteiset tilanteensa esiintyvät aineistovideoilla. Tutkielman kirjoittajana kunnioitan lasten itsemääräämisoikeutta sekä vapaaehtoisuutta muun muassa niin, että jos isät olisivat halunneet rajata joidenkin videoidensa käyttöä, joissa lapset näkyvät tai jos isä kertoisi lasten tahtomattomuuden näkyä analysoitavilla videoilla. Kuten aiemmin mainitsin, kysyin isiltä videoiden käyttö lupaa tutkielmassani. Mikäli isät itse eivät olisi halunneet olla osana tutkielmani aineistoa näkyvässä roolissa, olisin tuolloin tiukentanut aineistoni rajausta. Kuitenkin alle 15-vuotiaiden lasten tutkimukseen osallistumisesta päättävät ensisijaisesti huoltajat. Kunnioitan lapsia myös siitä näkökulmasta, ettei aineistoni videoilla näy esimerkiksi heidän kiukutteluansa tai muita haavoittuvassa tunnetilassa olevia kohtauksia. Tärkeintä on kuitenkin muistaa, että vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsesta ja hänen hyvinvoinnistaan. Vanhemman ja muun huoltajan vastuulla on turvata lapselle tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi. (Lastensuojelulaki 417/2007 2 §.)

Sosiaaliseen mediaan tuotettu sisältö tuo hieman ristiriitaa pohtiessa tutkielmani eettistä näkökulmaa. Koen tämän johtuvan videoilla esiintyvien lasten vuoksi. Instagram on käyttöehdoissaan ohjeistanut, että sen alustalla lainvastainen toiminta on kiellettyä (Instagram). Henkilön julkaistaessa sosiaaliseen mediaan sisältöä ei välttämättä heti tule miettineeksi, että julkaisuja saatettaisiin käyttää aineistona tieteelliselle tutkielmalle. Suomen lainsäädäntö ei kiellä sitä tällä hetkellä. Instagram mainitsee tekijänoikeudet-osiossaan toisten julkaisujen käytön olevan hyväksyttyä, jos tämä on sallittua sovellettavassa lainsäädännössä. Sovellettavalla lainsäädännöllä tekijänoikeuksien kohdassa annetaan kuva sen viittaavan sen maan lainsäädäntöön, jossa Instagramia käytetään. Tämän tutkielman kohdalla kyseessä on Suomen lainsäädäntö. (Instagram.) Kirjeiden, puheluiden sekä muiden luottamuksellisten viestien salaisuus on loukkaamaton Suomen perustuslain yksityiselämän suojaa koskevan säädöksen mukaan (Suomen perustuslaki 731/1999 10 §). Edellä mainittuihin Instagram-julkaisut eivät kuitenkaan lukeudu, mutta tekijänoikeuslain mukaan tekijällä on oikeus teoksiinsa (Tekijänoikeuslaki 607/2015 1 § (404/1961)).

5 TUTKIELMAN TULOKSET

Tässä osiossa esittelen tutkielmani päädiskurssit tekemäni analyysin kautta. Päädiskursseja syntyi viisi kappaletta, ja ne ovat samaistuttavuus ja vertaistuki, kodinhoito jaetussa vanhemmuudessa, läsnäolo, toiminnallisuus sekä huumori. Aineisto on kerätty kolmelta eri isätililtä, ja reels-videoita on yhteensä viisi kappaletta. Konkreettisesti työskentelin videoiden kanssa niin, että otin puhelimeni käteeni, avasin Instagram-sovelluksen, jonne minulla on henkilökohtainen käyttäjätili. Aiemmin mainitsemallani tavalla lähdin etsimään reels-videoita jo aiemmin löytämieni isätilien kautta siten, että katsoin heidän omat reels-videosa, sekä etsin vanhemmuudesta kertovia käyttäjätilejä näiden isätilien seuraajista ja seurattavista. Lisäksi etsin videoita Instagramin yleisen hakutoiminnon kautta tunnisteaiheilla (#-hashtag) isyys, vanhemmuus ja perhe. Tämän myötä pääsin selaamaan niitä reels-videoita, joihin oli merkitty jokin näistä aihetunnisteista. Selatessani videoita tallensin niitä itselleni talteen omalle käyttäjätililleni, jolloin pääsin palaamaan niihin helposti uudestaan. Katsoin uudestaan tallentamani videot, joista karsin pois sellaiset, joissa ei ollut tarpeeksi materiaalia analysointia varten. Valitsemani viisi videota katsoin useampaan kertaan pysäyttäen niitä eri kohtauksiin, jotta pystyin havaitsemaan mahdollisimman paljon videoilla sisältäviä merkityksiä kuvausympäristön mukaan lukien. Aluksi kirjoitin kaikki huomioni, pienimmätkin mahdolliset ylös itselleni, jonka jälkeen katsoin videoita uudestaan. Tämän myötä pystyin keskittämään huomioni videoita hallitseviin huomioihin, merkityssysteemeihin ja aiheisiin. Näitä jaottelin yhteen pääaiheisiini, jotka muodostuivat tuloksieni päädiskursseiksi. Tässä

luvussa raportoin tulokset, päädiskurssit, alalukuina jokaisen aineistoni reels-videon kanssa, mutta niissä esiintyy myös limittäin diskursseja. Aloitan jokaisen alaluvun esittelemällä siihen kuuluvan reels-videon, jonka jälkeen tarkastelen videota diskurssianalyttisellä analyysiotteella, sisältäen sosiaalisen konstruktionismin metodologista lähestymistapaa. Näiden lisäksi peilaan videoilla esiintyviä liikkeitä, tekstejä ja merkityssysteemejä, joiden myötä isyys rakentuu. Omien tuloksieni lisäksi lavennan tarkastelua tuomalla jokaisen päädiskurssin jälkeen muiden tutkijoiden tekemiä huomioita.

5.1 Samaistuttavuus ja vertaistuki

Tämän alaluvun reels-video kertoo isän viikonlopun vietosta lapsiperhearjen keskellä. Videon alussa isä hengittää syvään hieman hymyillen ja virnuillen. Samaan aikaan videolla lukee teksti: *"Hei älä stressaa! Kohta on taas viikonloppu, niin ehdit rentoutumaan!"* Seuraavaksi videolle ilmestyy teksti *"Viikonloppu:"*, jonka aikana isä kävelee keittiöön, katsoo keittiön tasoilla olevia tiskejä ja muita tavaroita, muun muassa (siivous)suihkepulloa. Tämän jälkeen isä pudistaa päätään, jättää koskematta keittiön sotkuihin ja kävelee pois. Seuraavassa kohtauksessa isä istuu kylpyhuoneen lattialla heitellen pyykinpesukoneeseen pyykkejä. Pesukoneen päällä olevalla tasolla näkyy kasa pyykkejä sekä muutama pesuainepullo. Videolla isä tuijottaa vakaalla, hymyilemättömällä katseellaan jonnekin videon ulkopuolella olevaan pisteeseen, ikään kuin hän tuijottaisi tyhjyyteen. Seuraavassa kohtauksessa isä työntää melko ilmeettömällä katseellaan joulu villapaita päällään lasta rattaissa Ikean huonekaluliikkeessä. Ikea on tunnistettavissa taustalla näkyvistä sille tyypillisestä mittanauha- ja muistiinpanopisteestä, jotka ovat tarkoitettu asiakkaille. Taustalla näkyy myös hieman mallisisustettua makuuhuonetta.

Seuraava kohta alkaa perheen makuuhuoneen ympäristössä, jossa isä makaa sängyllä pudistaen päätään käsi otsalla ja siirtäen kuvauspisteen lapseensa. Lapsi katsoo seinällä olevalta televisiolta lastenohjelmaa. Valaistus makuuhuoneessa on hämärän puoleista, mikä antaa vaikutelman, että olisi aikainen viikonloppuaamu tai

ainakin vuorokauden aika, jolloin haluaisi nukkua tai levätä. Tämän jälkeen kohtaaminen vaihtuu olohuoneeseen, jossa isä yrittää imuroida ja lapsi pitää samalla imurin varresta kiinni, kuin haluten myös osallistua siivoukseen. Ympärillä näkyy jonkin verran lapsen leluja. Isän ilme on hieman turhautuneen näköinen. Kohtaaminen antaa vaikutelman, että isä saisi siivottua nopeammin, mikäli lapsi ei osallistuisi imurointiin. Seuraavassa kohtauksessa isä on polvillaan pesemässä vessan lattiaa, pyyhkien samalla lattiarätillä otsaltaan ikään kuin hikeä. Samalla hän huokaisee syvempään, heittää rätin pois ja ottaa kuvan ulkopuolelta mitä ilmeisemmin oluttölkin ja siemaisee siitä. Videolla pyörii taustalla koko aika rattoisia ja iloinen taustamusiikki. Video loppuu tähän.

Kyseinen reels-video sisältää paljon lapsiperhearkeen kuuluvia merkityssystemejä, kuten sanaton ilmaisu kotitöiden hoitamisesta, levon tarpeesta sekä turhautumisesta. Lisäksi video antaa katsojalle mahdollisuuden samaistuttavuuden tunteesta lapsiperhearjen kaaoksen keskellä huolimatta viikonlopusta, joka usein nähdään hengähdystaukuna arjen kiireiden keskellä. Videolla esiintyvien arkisten tilanteiden samaistuttavuuden tunteen esiin tuominen sosiaalisessa mediassa voi tuoda katsojille, toisille isille helpotuksen ja lohduttavan tunteen. Lohtua voi syntyä siitä tunteesta, että muillakin kuin vain itsellään on myös viikonloput täynnä hetkiä, joiden lomassa ei ole mahdollista levähtää. On siis hyväksyttävää turhautua lapsiperhearjen keskellä, vaikka perheestä ja kiireisestä arjesta olisikin aina haaveillut.

Tämän alaluvun reels-video tuo kärjistäen esiin postmoderniin isyyteen (Kekäle 2007) kuuluvia elementtejä ja merkityssystemejä, aivan kuin jäävuoren huippuna. Isä toimii yhdessä lapsen kanssa erilaisissa tilanteissa, kuten siivoushetkessä sekä televisiota katsellessa. Isä hoitaa esimerkiksi kotitöitä, joihin hän antaa lapselle mahdollisuuden osallistua. Videolta välittyy tunnelma, että siivous saattaisi tapahtua nopeammin, mikäli isä hoitaisi asian yksin. Lisäksi kohtauksessa, jossa lapsi katsoo televisiota vanhempien sängystä antaa mahdollisuuden tulkinnalle, että isä olisi halunnut viikonloppuaamuna nukkua hieman pidempään verrattuna arki-iltoihin. Postmodernin isyyden mallitarinan (Kekäle 2007) mukaisesti kyseisellä videolla isä on koko aika läsnä lapsen kanssa. Isä laittaa lapsen edun ja halut omiensa edelle,

vaikkakin se vaikuttaisi kotitöiden määrän lisääntymiseen, niiden hoitamisen hidastumiseen sekä omaan vireystilaan laittamalla oman väsymyksen hetkittäin toissijaiseksi. Koska aikaisempien isyyden mallitarinoiden (Kekäle 2007) mukaan vanhemmuuteen ja kodinhoitoon liittyvät tehtävät on nähty olevan äitien vastuulla, ovat äidit pystyneet toisistaan ja toistensa elämäntilanteista löytämään samaistuttavuuden kohtia. Tätä videota tarkasteltaessa isät pyrkivät nyt samaan. Kokonaisuudessaan video on rakennettu niistä asioista ja ristiriidoista, joihin odotetaan lapsiperhearkea elävän tai hiljattain eläneen katsojan samaistuttavan. Samaistuttavuuden diskurssi on rakennettu korostaen videolla niitä kohtia, joihin vanhemmuudessa ja isyydessä on asetettu odotuksia ja vaatimuksia.

Sohlo (2020) havaitsi pro gradu -tutkielmansa aineistostaan kaksi keskeistä isyyden merkityssystemiä, ihanneisyys ja arkinen isyys. Sohlo (mt. 31) kirjoittaa arkisen isyyden tarkoittavan aineistossa oman toimijuuden ja identiteetin kuvauksia, eli se, kuinka isyysarjesta sekä isyydestä puhutaan ilman viittauksia ihanteeseen. Kyseisen tutkielman blogien kirjoittajaisät kertoivat blogien aloittamisperusteena olevan tuoda näkyväksi isyyden aitoja tarinoita. Aitoudella kyseisessä kontekstissa viitataan arkiseen ja todellisuuteen. Sohlo (mt.) kirjoittaa arkisen isyyden puhetapojen ilmentävän tietoisuutta normeista, koska niitä reflektoidaan puheessa (isän) omaan toimijuuteen. Kyseisessä tutkielmassa tulee ilmi, että blogeissa arkisessa isyydessä kirjoitetaan sen epäonnistumisissaan ja rujoudessaan olevan enemmän samaistuttavuuden, aitouden ja inhimillisyyden kosketuspintaa. Lisäksi Sohlon (mt.) tutkielmassa ihanne- ja arki-isyyys vuorottelevat koko aika keskenään aineistossa. Tämä näyttäytyy myös tämän tutkielmani aineistossa ja erityisesti tämän alakappaleen videolla. Tämän kappaleen samaistuttavuusdiskurssin isä kamppailee kodinhoidollisten, lapsen sekä oman ajan kanssa. Tällä reels-videolla on mahdollisesti pyritty hakemaan samaistuttavuuden tunnetta muilta samojen teemojen kanssa kamppailevilta ihmisiltä. (Sohlo 2020, 31.) Edellä mainittujen asioiden kanssa kamppaileminen on tunnistettavissa postmoderniksi isyydeksi (ja sen dilemmaksi). Läsnä ja osallistuva isä, jaetun vanhemmuuden yhtäläinen osallistuminen lapsen hoitoon sekä kodinhoidollisiin tehtäviin.

Sohlon (2020, 25, 31) tutkielmassa käy ilmi, että isäbloggaajat halusivat hakea teksteillään samaistumisen tunnetta sekä jakaa vertaistukea muille iseille. Tämän johtopäätöksen teki myös Myllyvirta (2021) opinnäytetyössään *Isäbloggaajat – kokemuksia isyydestä*, jossa hän haastatteli blogeja kirjoittavia isejä. Haastateltavat kertoivat blogin kirjoittamisen olevan vertaistuellista toimintaa. Isät toivoivat omien kokemusten jakamisella auttavan jaksamaan toisia vanhempia lapsiperheiden keskellä. Isät halusivat myös tuoda näkyväksi sen, että monet muutkin vanhemmat kamppailevat samojen asioiden äärellä. (Myllyvirta 2021, ks. esim. 24–25.)

Viitaten tämän alaluvun reels-videoon sekä edellä mainittuun Myllyvirran (2021) tutkielmaan tulee selväksi, että isät hakevat ja/tai haluavat jakaa vertaistukea liittyen vanhemmuuteen. Ilmaisukeinoja on monenlaisia: toiset kirjoittavat blogeja, toiset tekevät sisältöä sosiaaliseen mediaan. Heisalo, Mäki-Opas ja Nousiainen (2021) ovat kirjoittaneet alle seitsemänvuotiaiden lasten vanhempien kokemuksista sosiaalisesta mediasta. Sosiaalisen median positiiviseksi seikoiksi haastateltavat vanhemmat nimittivät muun muassa (vaikuttajien) realistiset päivitykset, jotka nimitettiin myös omaa arkea helpottavina. Kaikista suurin positiivinen asia oli vertaistuki, jonka myötä katsojalle tuli olo, ettei hän on ole tilanteessa yksin. Yksi haastateltavista kuvaili sosiaalisesta mediasta saaneen sellaista vertaistukea, jota hän ei terveydenhuollosta saanut. (Heisalo ym. 2021, 35.)

5.2 Kodinhoito jaetussa vanhemmuudessa

Tässä alaluvussa esittelen kodinhoidon toteutumista jaetussa vanhemmuudessa ja tämän kautta syntynyttä diskurssia. Edellisen alaluvun reels-video liittyy päällekkäin tämän alaluvun videon kanssa. Tämän luvun reels-videolla pääroolissa on isän ja lasten yhteinen toiminta keittiössä. Kyseisellä videolla näytetään ensin nopeutettuna versiona katsojalle isän hääreilevän keittiössä. Jokaista perheenjäsentä varten on laitettu keittiön tasolle puurolautanen lusikan kanssa. Ennen isän jakaessa puuroa lautasille tulee vaikutelma hänen suunsa liikkeistä sekä katseestaan, että isä kysyy muilta perheenjäseniltä jotain. Hän mitä ilmeisemmin kysyy, kuka ottaa voita

puuron kanssa, sillä isä tuo tasolle myös voirasian. Taustalla esikoinen kiipeää keittiön tasolle yltääkseen ylähyllylle. Hän jakaa D-vitamiinit kaikille. Kyseinen tieto on kirjoitettu videolle auki, jonka myötä katsoja saa tämän ymmärryksen. Lisäksi videolla näkyy, kun toinen lapsi käy pyörähtämässä keittiössä. Video päättyy tähän.

Kyseisellä reels-videolla isä hoitaa kodinhoidollista toimintaa koskien perheen ruokailua. Hän osallistaa lapsia ruokailua valmistavaan tilanteeseen kysymällä lasten mieltymyksiä. Tällä tavoin hän ottaa muut tilanteeseen ja keskusteluun mukaan sekä osoittaa välittävänsä toisten mielipiteistä. Isä ei yksin määrää ja määrittele, kuka syö puuronsa ja miten. Videolla isä ei ole autoritäärinen henkilö, joka toisten puolesta sanelee heidän mielipiteitään. Hän postmodernin isän tavoin välittää lastensa mielipiteistä ja osallistaa heitä ruuanjakotilanteeseen sekä sitä koskevaan keskusteluun mukaan. Edellä mainituin keinoin tällä videolla isä näyttäytyy perheen yhteiseen arkeen osallistavalta vanhemmalta. Koska vanhemmissa isyyden mallitarinoissa (Kekäle (2007) lasten- ja kodinhoito on nähty olevan äidin vastuulla, näyttäytyy tällä videolla isän toiminta postmodernin isyyksimallin toimintana.

Tällä videolla todellisuus rakentuu isän ja lasten yhteistoiminnan kautta. Postmodernin isyyden mallin (Kekäle 2007) todellisuutta rakentaa yllä mainitut tekijät lasten osallistamisesta puuromieltymyksiinsä. Lisäksi videon taustalla soi laulu, joka tuottaa tilanteelle lisää sosiaalista todellisuutta. Laulussa lauletaan ”Puuroa, puuroa suuhusi pistä, saat siitä voimaa ihmeellistä. Nostaa se voi sinut vaikka suosta ja Kiinaan sä jaksat juosta. – ”Puuro on tärkeä alkuaine, niin kaikille tuttu.” Kyseinen laulunpätkä yhdistettynä tämän luvun reels-videon antaa kuvan, että puuro on terveellistä, sillä jaksaa ja se maistuu kaikille. Todellisuutta ovat rakentamassa myös puurolautaset, jotka kertovat, että koko perhe syö puuroa. Videon perusteella puuro on sellaista, jota kaikki syövät, ja puurolautaset rakentavat sitä todellisuutta. Näiden kaikkien edellä mainittujen huomioiden myötä syntyy kyseisen isän isyys juuri tällä reels-videolla, joka osoittautuu postmoderniksi isyydeksi. Sosiaalinen todellisuus rakennetaan tällä videolla isän sekä yhden lapsen toiminnan ja videon taustamusiikin yhdistelmällä.

Ollikainen-Lautamäki (2022) on tutkinut pro gradu -tutkielmassaan yhteisvanhemmuuden tukevia ja heikentäviä tekijöitä lapsen hyvinvoinnin

näkökulmasta. Haastatteluaineistossa nousi esiin vanhempien keskinäinen tuki ja vastuun jakaminen. Vastuunjako lapsen kasvatus- ja kodinhoidollisten tehtävien kesken oli koko perheen hyvinvointia tukeva tekijä. Jako vanhempien kesken tuki kunkin vanhemman omaa jaksamista ja tarvittaessa antoi lapsivapaata aikaa mahdollistaen oman ajan viettämisen itselleen mieluisalla tavalla. Rannilan (2021, 68) tutkielmassa esiin nousi diskurssi isä äidin apulaisena. Aineiston tekstipätkässä äiti nähtiin ensisijaisena vanhempana, jota isä auttoi esimerkiksi tekemällä kotitöitä. Isä nähtiin tukitoimien tekijän roolissa äidin toteuttaessa vanhemmuutta ja keskittyessä vain siihen. (Mt. 68.) Verraten Rannilan (2021) löytämiin tuloksiin isä näyttäytyy tämän alaluvun reels-videolla päähenkilönä, joka ottaa ohjat käsiinsä. Tämän videon perusteella äiti voitaisiin nähdä isän apulaisena, mikäli äiti olisi videossa osallinen. Koska kuitenkin video käsittelee pelkästään ruokailua edeltävää tilannetta isän näkökulmasta, voi kyseinen isä näyttäytyä vanhemmuudessa kokonaisuudessaan äidille kodinhoitoapulaisena.

Järvisen (2021) pro gradu -tutkielmassa nousi esiin roolijako lasten- ja kodinhoidon suhteen vanhempien kesken. Hänen (mt. 51-52) tutkielman aineiston isät osallistuivat jokapäiväisiin arjen askareisiin. Kodin- ja lastenhoidon tehtävät olivat jakautuneet luonnollisesti tasan isän ja äidin välillä, jolla he pyrkivät helpottamaan toistensa arkea. Jakaessa tasan näitä tehtäviä vanhemmat halusivat lapsille antaa esimerkkiä siitä, ettei ole erikseen naisten ja miesten töitä. (Järvinen 2021, 51-52.) Edellä mainittu huomio on tulkittavissa myös tämän alaluvun reels-videolla, jossa isä hoitaa ruokailutilannetta. Esimerkiksi ruokailuun ja kodin ylläpitoon liittyvät tehtävät on nähty olevan perheenäidin tehtäviksi esimodernin ja modernin isyyden mallitarinoiden (Kekäle 2007) aikoina. Kuten Järvinen (2021, 52) esittää, on mielenkiintoista tarkastella, tiedostavatko isät pienetkin jaot kodin- ja lastenhoidon tehtävissä, vai ovatko ne arkistuneet sen verran, ettei niihin kiinnitetä enää huomiota. Jaettua vanhemmuutta kuvastaa esimerkillisesti tahto jakaa vanhemmuus tasan. Tässä ajatusmallissa vanhemmuus nähdään hoivatyönä, joka puolitetaan isän ja äidin kesken. Molemmat vanhemmat osallistuvat hoivaamiseen tasavertaisesti. (Järvinen 2021, 52; Huttunen 1999, 186-187.)

Jaettu vanhemmuus antaa myös mahdollisuuden äidin keskittyä omaan (työ)uraansa. Ylikännö (2009, 121) kirjoittaa artikkelissaan lastenhoidon jakautuvan noin puolessa suomalaisissa perheissä molemmille vanhemmille. Artikkelin julkaisuajankohtana ja vuoden 2008 tasa-arvobarometrin mukaan naisten vastuulla lastenhoito on ollut 40 prosenttia suomalaisperheistä. (Ylikännö 2009, 121; Nieminen 2008, 46.) Tarkastellessa vuoden 2017 tasa-arvobarometrin (Anttila ym. 2018, 26–27) tuloksia harva uskoi miehen ensisijaiseen vastuuseen elättää perhettä. Verrattuna naisiin useampi mies ajatteli kuitenkin omaavansa suuremman vastuun perheen toimeentulosta. Yli 90 prosenttia barometrin vastaajista puolsivat naisen oikeutta käydä töissä riippumatta perhetilanteesta. Lisäksi suurin osa vastaajista näki lastenhoidon kuuluvan myös miehille. (Anttila ym. 2018, 26–27.) Edellä mainittua huomioita pystyy peilaamaan tämän alaluvun reels-videoon. Äitiä ei videolla näy, joten on mahdollista, että hän on esimerkiksi töissä ja edistämässä omaa työuraansa, jonka jaettu vanhemmuus yhdessä toisen vanhemman kanssa mahdollistaa. Kokonaisuudessaan kyseinen reels-video tuottaa tasa-arvon ja jaetun vanhemmuuden edistämisestä diskurssia katsojalle. Tässä tapauksessa sosiaalista mediaa on käytetty luovasti, nykyaikaisesti alustana tuoda esiin edellä mainittua aiheita, antaa niille huomiota sekä synnyttää tilaa keskusteluille. Kaikilla aineistoni isätileillä sekä heidän reels-videoillaan on yhteiskunnallisen tason vaikutus ajaa myös tasa-arvoista vanhemmuutta.

Pohtiessa jaettua vanhemmuutta enemmän on se parhaimmillaan vanhempana olemisen jakamista kaikelta osin. Ainoastaan kasvatuksen ja hoidon puolittaminen eivät ole tärkeitä, vaan myös niistä kumpuavan onnen ja ilon sekä joskus surun ja luopumisen tunteiden jakaminen. Huttunen (2001, 167–177) kirjoittaa jaetun vanhemmuuden olevan ikään kuin täysivaltainen tekijä isyydelle, sillä isät osallistuvat sellaisiin askareihin, joihin isät eivät ennen vanhaa osallistuneet lainkaan. Kuitenkaan jaettu vanhemmuus ei toimi itsestään avaimena onnelliseen elämään. Jaettu vanhemmuus tuo elämään kaikenlaista sisältöä sekä uusia näkökulmia vanhemmuuteen iloineen, vaikeuksineen ja suruineen. (Huttunen 2001, 167–177.) Huttusen (mt. 167–177) näkemys on edelleen validi ja realistinen näin 2020-luvullakin, mutta näkisin monen isän (sekä äidin) omaksuneen tämän pointin jaetusta

vanhemmuudesta. Onkin mahdollista pohtia, onko sellainen jaettua vanhemmuutta, jossa ei jaeta vanhemmuuden ylä- ja alamäkiä.

5.3 Läsnäolo

Tämä alaluku käsittelee läsnä olevan isyyden diskurssia, jota havainnollistan jälleen kerran yhden reels-videon kautta. Tämän alaluvun reels-video tuo esiin isän ja lapsen yhteistä leikkihetkeä. Tällä reels-videolla esiintyvät isä ja lapsi, joka näyttää taaperoikäiseltä. Isä makaa selällään lattialla ja pieni lapsi seisoo omin jaloin isän vatsan päällä. Lapsi yrittää innostuneesti hiukan hyppiä vatsan päällä. Isä tukee lasta, jottei tämä kaatuisi. Loppujen lopuksi isä käsillään ottaa lapsen syliinsä ja halaa tätä. Videolla on alkuun kirjoitettu teksti: *"Mikä on tärkeintä elämässä?"* Tämän jälkeen ilmestyy teksti: *"Nämä hetket."* Videolla kuuluu taustaaänenä englanniksi seuraava: *"This part of my life. This little part... is called happiness."* Video päättyy tähän.

Kyseinen video kytkeytyy Kekäleen (2007) postmodernin isyyden mallitarinaan, sillä isä leikkii lattialla pienen lapsen kanssa, antaa lapsen seisoa vatsallaan, mikä ei välttämättä ole fyysiseltä tuntemukseltaan kaikista mieluisinta, mutta katsoo, mikä on lapselle hauskaa ja toimii sen mukaan. Lisäksi halaus hellyydenosoituksena kuvastaa postmodernia isyyttä. Verraten esimerkiksi esimodernin ja modernin isyyden mallitarinoihin (Kekäle 2007) ei niihin mielletä isän viettävän lasten kanssa yhteisiä pieniä (leikki)hetkiä. Esimodernin ja modernin isän mallitarinoihin (Kekäle 2007) eivät myöskään hellyydenosoitukset sisältyneet ja olleet kovin hyväksyttäviä, kuten Kekäleen (2007, 122) tutkimuksen eräs haastateltava kertoo omasta isästään. Sen sijaan halailu ja muunlaiset hellyydenosoitukset isän ja lasten välillä voidaan nähdä kuuluvan Kekäleen (2007) postmodernin isyyden mallitarinaan läsnäolon, sitoutuneisuuden sekä hoivaavan ominaisuuksien kautta. Toisin sanoen kyseinen tilanne synnyttää sosiaalista todellisuutta hellästä isyydestä ja näin ollen sosiaalista kieltä katsojille postmodernista isyydestä.

Yhdessä isä, lapsi ja taustaaäni luovat videolle sosiaalisen todellisuuden, joka kuvastaa postmodernia isyyttä. Isän ja lapsen yhteistoiminta tuottavat jo itsessään

postmodernin isyyden merkkejä, mutta lisäksi videon teksti ja taustaaani tuovat katsojalle tunteen, että isä pitää näitä pieniä hetkiä itselleen erityisen tärkeinä. Tämän alaluvun reels-videolla lapsi vaikuttaa nauttivan tilanteesta kuten isäkin. Lisäksi videolla isän ja lapsen välillä on havaittavissa kommunikointia käsiliikkeiden kautta. Tässä tilanteessa heidän yhteinen kielensä syntyy eleiden kautta. Lapsen ilme näyttäytyy videolla ainoastaan hyvin pienen vilauksen verran ja isän kasvoja ei näy ollenkaan. Jotta videon tilanteeseen molemmat osapuolet ovat päässeet, on oletettavaa, että tätä ennen vähintään isä on tuottanut puheen avulla kieltä. Lapsi näyttää videolla sen ikäiseltä, joka ei vielä välttämättä ole oppinut puhumaan. Lapsen suullisena kommunikointitapana on voinut olla erilaiset äännähdykset, joilla hän on isän kanssa ollut vuorovaikutuksessa. Koska henkilöiden kasvot eivät näy videolla (lukuun ottamatta hyvin lyhyttä hetkeä lapsen kasvojen pilkahduksesta), on mahdollista, että isä ja lapsi ovat tilanteessa keskinäisessä suullisessa kommunikoinnissa. Videon lopulla isän ottaessa lapsen syliinsä ja halaukseensa välittyy katsojalle tunne, että isä haluaa tuoda esiin olevansa lämmin, läsnä oleva ja hoivaava isä.

Tämän alaluvun reels-videolta paistava ja aistittava iloisuus antaa katsojalle vaikutelman isän nauttivan tilanteesta, jota hän haluaa korostaa katsojille. Kokonaisuudessaan tilanne näyttäytyy niin, että tämän tyyppisestä isyydestä, postmodernista isyydestä halutaan tehdä ihailtavaa ja sellaista, jonka muutkin isät näkisivät tavoiteltavana isyyden tapana. Kyseisen reels-videon osista rakennettu kokonaisuus korostaa läsnäoloa, jonka voi nähdä tämän videon sanomana.

Tutkimusten mukaan läsnä olevalla isyydellä on paljon positiivisia hyötyjä lapselle. Pienten lasten elämässä isän osallistuva läsnäolo tarjoaa lapselle pitkäaikaisia hyötyjä liittyen muun muassa kognitiivisten taitojen ja itsesäätelyn kehitykseen sekä mielenterveyteen (Fitzgerald & Bocknek 2013, 168, 176). Myös esimerkiksi lapsen koulumenestykseen, empatiakyvyn ja itsetunnon kehittymiseen sekä kokonaisvaltaisesti lapsen hyvinvointiin ovat positiivisia tekijöitä, joita läsnä oleva isyys lisää ja vahvistaa. Isän aktiivinen ja osallistuva rooli perheessä nähdään suojaavan lasta ja auttavan lasta selviytymään paremmin elämässä. (Campbell ym. 2015; Hellsten & Salonen 2011, 29.) Tämä voi näkyä muun muassa murrosiässä nuoren

kapinahengen hillitsemisessä sekä alkoholin liiallisen käytön vähentymisenä. Läsä oleva isyys voi myös vahvistaa lapsen aikuisiän taloudellista hyvinvointia. (Kekäle & Eerola 2014, 50.)

Läsä olevan isyyden vastakohtana näyttäytyvä poissaoleva isyys voi näkyä epäedullisesti pitkälle lapsen tulevaisuudessa. Isyyden läsnäolon hyödyt tai haitat voivat alkaa jo lapsen syntymää: isän läsnäolo sekä raskauden että synnytyksen aikana minimoi (niiden) riskejä. Sama pätee myös käänteisesti. (Pruett 2000, 52; Teitler 2001). Isä vaikuttaa lapseen myös epäsuoralla tavalla äidin kautta. Isän tukiessa äitiä ja ollessa läsnä hänelle isällä on mahdollisuus vähentää äidin kokemaa väsymystä ja stressiä raskausaikana sekä lapsen synnyttyä. Tämä antaa äidille voimavaroja hyvään äitiyteen. Mikäli äiti tuesta huolimatta masentuu, isän läsnäolo suojelee lasta äidin masennuksen haitallisilta vaikutuksilta. (Roggman, Bradley & Raikes 2013, 192.)

5.4 Toiminnallisuus

Tämä alaluku käsittelee toiminnallisen isyyden diskurssia. Toiminnallisuutta ja yhdessä toimimista on havaittavissa muidenkin alalukujen reels-videoilla muun muassa kotitöiden ja pienten yhteisten isä-lapsi-hetkien muodoissa. Edellisten alalukujen tapaan esittelen tässäkin yhden reels-videon, jossa toiminnallinen isyys on keskiössä. Tämän osion reels-videolla kaksi lasta leikkivät isänsä kanssa lattialla nukeilla. Isällä on kädessään ensin miesoletetun näköinen Barbie-nukke, jota hän esittelee lapsilleen. Tämän jälkeen hän laittaa nukelle vaatteita ja asusteita päälle samalla, kun lapset kiinnittävät huomionsa omiin nukkeihinsa. Isä kaivaa laatikosta lisää nukkeja nuoremmalle lapselle. Vanhempi lapsista näyttää enintään viisivuotiaalta ja nuorin on vauva- ja taaperoiän välillä, mutta kuitenkin jo jonkin verran itseohjautuvainen leikin sekä seisomisen perusteella. Videolle on kirjoitettu teksti englanniksi: *“And without hesitation he said, “I would have five more girls if I could. I’m a “girl dad”. –Kobe Bryant.”*. Suomennettuna tekstissä lukee: *“Minulla olisi viisi tyttöä lisää, jos voisin. Olen “tyttöisä”*. Kyseessä on mitä ilmeisemmin lainaus edesmenneeltä ammattikoripalloilija Kobe Bryantilta. Videolla taustaaänenä sanoitetaan samaa

sanomaa, hieman pidemmin englanniksi. Kyseessä on naisääni, joka kertoo haastatteluotteesta, jossa haastateltava, mitä ilmeisemmin Bryant, vastaa englanniksi: *"--Just be grateful, that you have been given that gift because girls are amazing."* Suomennettuna naisääni kertoo: *"--Ole vain kiitollinen, että sinulle on annettu se lahja, koska tytöt ovat mahtavia."* Video loppuu tähän.

Tällä reels-videolla sosiaalinen todellisuus syntyy isän ja lasten yhteisen leikkihetken kautta. Isä ja lapset löytävät yhteisen kielen tilanteeseen nukkejen avulla, joiden kautta syntyy myös tilanteen kommunikointi. Isä sekä lapset ovat kaikki yhdessä tasavertaisesti saman asian, eli leikin äärellä. Isä on yhdessä lasten kanssa niin sanotusti leikin imussa. Tässä tilanteessa hän kuvautuu videolla tasavertaisena jäsenenä leikissä, vaikka onkin lapsille isä sekä vanhemman auktoriteetin asemassa yleisesti lapsen näkökulmasta. Kyseisellä reels-videolla nähtävän leikkihetken myötä tuodaan esille tyttölapsien isänä olemisen ihanuutta. Videon sanomana voisi nähdä olevan edellä mainittujen huomioiden lisäksi se, että isä miessukupuolen edustajana voi hyvin leikkiä nukeilla tyttöjen kanssa. Isän ei tarvitse kieltäytyä tai vähätellä tyttöjen kanssa nukeilla leikkimistä, vaikka nuket ja esimerkiksi kotileikit on monesti nähty tyttöjen leikkeinä, joilla pojat eivät leiki.

Kekäleen (2007) tutkimuksessa aineiston haastateltavat kuvasivat esimodernin ja modernin isyyden mallitarinoiden mukaisesti omia isiään. Monet heistä toivoivat, ettei heidän lapsensa tulisi olemaan vastaavanlaisia. Eräs haastateltava kertoi toivovansa, että oma poika pystyisi kertomaan tunteistaan, ehkä jopa halaamaan ja katsomaan formuloita samaan aikaan sekä paijaamaan. Kyseinen ote kuvastaa postmodernin isyyden mallitarinaa (Kekäle 2007), jossa isä pystyy olemaan maskuliinisuuden edustaja sekä osoittamaan hellyyttä ja hoivaa samaan aikaan. Isyys ei ole joko-tai -asettelua vaan sekä- että -asettelua ja siihen mukautumista, jota halutaan korostaa myös tämän alaluvun reels-videolla. Tarkasteltaessa esimodernin ja modernin isyyden mallitarinoiden (Kekäle 2007) mukaista isän ankaruutta, kurikasvatusta sekä emotionaalista etäisyyttä ovat ne kaukana tämän alaluvun kuvatulla reels-videolta. (Kekäle 2007; Sinkkonen 1998, 18.)

Still (2015) analysoi isyyttä käsittelevässä pro gradu -tutkielmassaan yhdeksi tulosdiskurssiksi toiminnallisen isyyden. Tämä näyttäytyi hänen aineistossaan

vahvana diskurssina. Muotoina toiminnallisuudelle nimettiin muun muassa luonnossa liikkuminen sekä lasten kanssa leikkiminen. Erässä aineisto-osion kohdassa Still (mt. 48) kiinnitti huomion toiminnallisuuden representoitumiseen perinteisen miehisyyden tapana: isä touhusi, pelasi ja riehui lasten kanssa. Still (mt. 48) kirjoittaa, että maskuliinisuutta on kyseisessä tekstipätkässä rakennettu sukupuolisen eronteon kautta, sillä isä kuvaa yhteisiä leikkejä lastensa kanssa ”poikien touhuiksi” ja ”miesten jutuiksi”. Äiti ei kyseisiin hetkiin osallistu ja on näin ollen rajattu pois ei-maskuliinisena olentona. (Still 2015, 48.)

Verraten edellä mainittuun Stillin (mt. 48) tutkielmaan ei omassa tutkielmassani ole huomattavissa vastaavanlaista sukupuolista erontekoa. Tämän alaluvun reels-videolla ennemmin kapinoidaan sukupuolittuneita toimintoja vastaan. Tämän tutkielman aineiston toiminnallisuusdiskurssin kautta videolla esiintyvä isä haluaa tuottaa toiminnallista isyyttä uudenlaisen diskurssitavan myötä, mikä taas tuottaa uudenlaiselle isyysdiskurssille mahdollisuuden: tarvitseeko isyyden toiminnallisuuden jakautua sukupuolittuneesti?

5.5 Huumori

Viimeinen alaluku käsittelee isyyden huumoridiskurssia. Huumori, kuten monet tuloksieni päädiskursseista, liittyy muiden alalukujen reels-videoiden kanssa päällekkäin. Kuitenkin keskityn tarkastelemaan tässäkin alaluvussa ainoastaan yhtä reels-videota. Tämän alaluvun video on kuvattu hidastetusti ulkona. Taustalla näkyvät lasten pihakeinut, leikkimökki sekä liukumäki. Kyseisellä videolla kuvataan hiekkatiellä juoksevaa isää, jolla on toisessa jalassaan kenkä ja toinen jalka täysin paljaana. Hänellä on päällään siistit, pitkät housut ja valkoinen t-paita sekä neutraalin värinen raidallinen froteekylpytakki. Juostessaan isä toisella kädellään juo suoraan kahvipannusta kahvia, jota roiskuu hänen vaatteilleen. Toisella kädellä isä kantaa lasta kainalossaan niin kuin lapsi olisi kiireellä napattu syliin. Isällä roikkuu pieni vaaleanpunaisen värinen reppu hänen toiselta olaltaan, joka on mitä ilmeisemmin lapsen tarhareppu. Lapsella on päällään kirkkaan vaaleanpunaisen värinen

ulkohaalari sekä vaaleanpunainen pipo. Myös hanskat ovat lapsella käsissään. Lapsi on siis vaetetettu täysin valmiiksi tarhapäivää varten, kun isä on taas kiireellä lähtenyt kotoa ja priorisoinut lapsen valmistautumisen omien asioidensa edelle. Videolla tämän pyöriessä lukee englanniksi "*Late again...*". Vapaasti suomennettuna teksti ilmaisee: "*Taas myöhässä...*". Koko videon ajan taustalla soi iloinen taustamusiikki. Lyhyt video päättyy tähän.

Sosiaalinen todellisuus isyyden humoristisuudesta rakentuu videolla mainittujen elementtien ja merkityssysteemien kautta. Diskurssin rakennuspalikoina toimivat isä ja lapsi, videon ympäristö, vaatetus ja kahvi, isän juokseminen, videolla esiintyvä teksti sekä taustamusiikki. Videon lapsi on puettu valmiiksi mitä ilmeisemmin päiväkotipäivää varten summatessa yhteen hänen vaatetuksensa, repun koon ja ulkoisen iänarviointin perusteella. Videolta saa käsityksen, että lapsi on laitettu etusijalle ja isän tarpeet, vaatetus ja aamukahvi, ovat lapsen ehtimiseen päiväkotiin nähden toissijaisia. Näiden merkityssysteemien avulla videolle on rakennettu kuva intensiivisesti osallistuvasta, läheisestä, lapsen hoitoon osallistuvasta isästä, joka yhteen ynnättynä kuvailee postmodernia isyyttä (Kekäle 2007). Videon tilanteen kuvattaessa haastavana on siihen saatu huumorin keinoin rakennettua positiivisia piirteitä. Toisaalta on validia kysyä, onko huumori itsessään jo positiivisen mielikuvan omaava asia. Videolta ei välity katsojalle negatiivista sävyä, vaikka kiire painaa isän niskassa. Videon teksti suomennettuna "*Taas myöhässä*" kertoo retoriseen sävyyn kuvastusta tilanteesta, joka on vaikuttaa olevan kyseiselle perheelle tuttua. Tämä asettaa videon tilanteen asemaan, jossa se nähdään osana normaalia kokemusta lapsiperhearjesta ja isyydestä. Välimäki (2022, 46) tutkii pro gradu -tutkielmassaan isyyden ja yhteiskuntaluokan rakentumista isyysblogeissa. Hän (mt. 46) tuo esiin pohdintaa isyyden haasteiden puhumisesta verrattuna äitien kokemuksiin haasteisiin. Hän (mt. 46) esittää aineistonsa perusteella isien haasteiden puhe- ja suhtautumistavan olevan yleisempää, pinnallisempaa ja sävyiltään kevyempää verrattuna äiteihin. Kyseinen väite näyttelee roolia myös tämän alaluvun reels-videolla. Video antaa pintaraapaisun postmodernista isyydestä lapsiperhearjen kiireisen aamun keskellä. Katsojaa ei päästetä tarkastelemaan syvällisemmin videon tilanteen ristiriitojen tai paineiden tunteita. Video antaa kuvan isästä, joka selviää

myöhästymistilanteesta multitaskauksen keinoin, joka lopputilanteeseen saakka selviytyy ja käsittelee tilanteen huumorin keinolla. Tätä kokonaisuutta voisi kutsua tämän reels-videon sanomaksi. (Välimäki 2022, 46.)

Hietanen, Määttä ja Uusiautti (2012, 1831–1832) tutkivat 3.–6. luokkalaisten lasten näkemyksiä hyvästä isästä. Tutkimuksessa kävi ilmi, että lasten mielestä hyvällä isällä on huumorintajua. Eräs lapsista totesi hyvän isän olevan hauska ja huumorin olevan läsnä isän ja lapsen välisessä vuorovaikutuksessa. Yksi lapsista kertoi, että hyvän isän tulee olla hauska. (Mt. 1831–1832.) Edellä mainitut huomiot on mahdollista liittää myös tämän alaluvun reels-videoon. Kyseisen videon perusteella videolla esiintynyt isä osaa tuoda huumoria esiin vitsaillen hänen elämäänsä liittyvistä arkisista toiminnoista. Videolta saa vaikutelman, että isä osaa ottaa asioita kevyemmin sekä vähemmän vakavasti, mikä tuonee kevennystä hänen ruuhkavuosiensa keskelle. Videon perusteella tulee vaikutelma, että isä osaa olla tarvittaessa huumorintajuinen myös lapsen kanssa sekä heittäytyä esimerkiksi erilaisiin lasten leikkeihin.

Hietalahti (2018) kirjoittaa teoksessaan kolmesta yleisimmästä huumoriteoriasta. Ne ovat ylemmyys-, huojennus- ja yhteensopimattomuusteoria. Ylemmyysteoriassa Hietalahti (2018, 30–31) kertoo englantilaisen filosofin Thomas Hobbesin (1588–1679) muotoilleen asian niin, että nauru on ilmaus äkillisestä ylemmydentunteesta, joka kumpuaa henkilön havaitessa toisen itseään huonommaksi. Edellä mainitun teorian mukaan jokin kohde on hauska sen heikkoutensa tai kehnoutensa vuoksi. Tämän alemmuudelle muut nauravat ylhäältäpäin. Toimintona nauru alleviivaa tämän osapuolen epäonnistumista samalla korostaen sitä, että nauraja uskoo tietävänsä, miten asioiden ja henkilöiden tulisi olla. (Hietalahti 2018, 30–31.)

Huojennusteoria (Hietalahti 2018, 35–37) kuvailee naurussa sisältävän huomattavan energialatauksen, joka purkautuessaan vapauttaa kehosta ylimääräistä, varautunutta energiaa. Huumori tarjoutuu stressaantuneille oivallisena varaventtiilinä, jonka kautta pystyy päästämään paineita pois. Hietalahti (2018, 35–37) kuvaa huojennusteorian kehittelijäksi Sigmund Freudia. Freud esittää kirjoituksissaan, että analysoimalla vitsailua pääsee käsiksi yksilön sekä yhteisöjen psyykeeseen. Hietalahti (2018, 35–37) kirjoittaa Freudin asettuvan ylemmyysteoriaa

vastaan, koska kompurointi tapahtuu jo siinä, kun henkilö tekee itsensä tahallisesti naurunalaiseksi. Tämän katsauksen mukaan katsoja ei tunne naurattajan suhteen aitoa ylemmyyttä, mikäli hän tietää naurattajan teeskentelevän. (Hietalahti 2018, 35–37.) Tämän alaosion reels-videon isän asettaessa itsensä naurunalaiseksi ylemmyysteoreettisesti voisi videon tilanne näyttäytyä huojennusteorian mukaan stressitulpan avaajana, jonka myötä päästään isän, tämän perheen sekä yleisemmällä tasolla isyyden ja vanhemmuuden (psyyken) sisälle.

Yhteensopimattomuusteoria (Hietalahti 2018, 39–41) kuvailee huumorin sisällä vallitsevaa ristiriitaa. Tässä teoriassa taustaoletuksena on, että ihmiset elävät maailmassa, joka sisältää tiettyjä odotuksia ja kaavoja asioiden etenemisen suhteen. Sattuma ei siis sanele totuutta. Odotusten ja tapahtumien välille syntyessä särö tulee huumori esiin. Tilanne näyttäytyy koomisena, kun havainto ja ajatus eivät kohtaa. Hietalahti (2018, 39–41) antaa tästä teoriasta esimerkiksi naisten pukeutumisen mieheksi. Kyseinen esimerkki huumorista herättää pohtimaan asiaa niiden naisten kannalta, jotka haluavat tahallisesti arjessa pukeutua miesmäisesti ja kokevat sen omakseen. (Hietalahti 2018, 39–41.) Tämän näkemyksen perusteella osataanko heitä ottaa tosissaan pukeutuessaan eri tavalla, jos yleismaailmallinen näkemys huumorista on tämänlainen sekä odotukset naistapaisesta pukeutumisesta lokeroituneita? Asiaa on mahdollista tarkastella tämän alaluvun reels-videon kautta asettamalla isä esimerkin naisen asemaan. Vaikka isä asettaa itsensä naurunalaiseksi ja pukeutuu vastoin videolla esiintyvän tilanteen ja ympäristön odotuksia, on hän silti vakavasti otettavissa oleva isähenkilö.

Huumoria on haasteellista määritellä tiiviisti ja kattavasti. Kielitoimiston sanakirja (2022) määrittelee huumoria leikkisäksi, kujeellisuudeksi, pila(iluksi), leikinlaskuksi; myötätuntoiseksi suhtautumiseksi koomisiin elämänilmiöihin ja tällaisen suhtautumistavan ilmenemiseksi taiteessa. Huumori on yksi viestinnän ja vuorovaikutuksen muoto, joka pyrkii tekemään ihmiset iloisiksi, naurattamaan sekä purkamaan jännitystä. (Kielitoimiston sanakirja 2022, Hietalahti 2018, 5). Yksi huumorin keinoja on liioittelu, jolla videosta tehdään hauskaa katsottavaa: huumorin avulla videosta voidaan saada kiinnostavaa sekä samaistuttavaa katseltavaa. Esimerkiksi epäonnistumisesta suhteessa ihannetoimintaan tehdään liioittelun avulla

normaalia. Sohlo (2020, 55) kuvailee liioittelun luovan kuvaa normaalista luomalla puhuttavasta asiasta kaksi ääripäätä, jossa lopuksi sijoitetaan oma toiminta näiden keskelle. Esimerkiksi voidaan kuvitella tilanne, jossa asia X tehtäisiin täydellisesti tai täydellisen huonosti, jonka jälkeen näiden keskelle sijoittuu isä. Hän (mt. 55) mainitsee liioittelun tuottavan isyyden performatiivisuutta ja näin ihanteellisuutta, mutta tämä puretaan takaisin normaaliin jälkikäteen. (Sohlo 2020, 55.) Sama huomio on nähtävissä myös tämän alaluvun reels-videolla.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkielmani viimeisessä osiossa esittelen tutkimustuloksien keskeisiä johtopäätöksiä. Tiivistän jokaisen tulokappaleen lopputuloksen, jonka jälkeen peilaan näitä teoreettiseen viitekehykseeni eli Kekäleen (2007) muodostamaan mallitarinaan postmodernista isyydestä. Näiden jälkeen peilaan tuloksia tutkielman alkupäässä esittämäni isyyden moninaisuuteen Huttusen (1999, 2001) jaottelun pohjalta. Laajennan pohdintaani yleisemmälle tasolle sosiaalisen median vaikutuksesta isyyden näkökulmasta. Tuon myös hiukan vertailua isyyden ja äitiyden sisältämiin mielikuviin. Näiden jälkeen arvioin omaa tutkimusprosessiani kirjoitusrupeaman alkuaikutuksista lähtien. Tuon esiin huomioita, joita saattaisin tehdä toisin, mikäli olisin tutkimusprosessini alkupisteessä.

6.1 Keskeiset johtopäätökset tutkimustuloksista - someisät vaikuttajina

Tässä maisterintutkielmassa tutkin Instagramin viidellä eri reels-videolla esiintyvää isyyttä. Aineistoni reels-videoilla on tunnistettavissa erilaisia isyyteen liittyviä diskursseja. Monet näistä kuitenkin limittyvät toisiinsa, mutta ajattelen näiden diskurssien ja havaintojen tukevan toinen toisiaan. Videoita analysoidessa oli myös huomattavissa päädiskurssien keskinäiset samaistumispiinnat pelkästään yhdenkin videon sisällä. Päädiskursseiksi tutkielmassani muodostuivat samaistuttavuus,

kodinhoito jaetussa vanhemmuudessa, läsnäolo, toiminnallisuus sekä huumori. Samaistuttavuuden ja vertaistuen hakemisen diskurssissa pääsanomana oli, että on muitakin isejä, keiden viikonloput/vapaa-aika täytyy kaikesta muusta kuin rentoutumisesta. Lisäksi videolla on tarkoitus antaa muille isälle tunne, etteivät he ole yksin lapsiperhearjen kaaoksen kanssa. On hyväksyttävää, mikäli arjessa ei ehdi hoitamaan kaikkia kotitöitä ja etteivät ne mahdu viikonloppuihin. Myös viikonlopun ja arjen eronteon lähes erottamattomuus tuli vahvasti esiin kyseisen alaluvun diskurssissa.

Kodinhoito jaetussa vanhemmuudessa -diskurssin päällimmäinen tulos keskittyi isän rooliin kodinhoidollisissa tehtävissä. Isä nähdään yhtä toimeliaana ja tasavertaisena kotitöissä kuin äiti, kuten postmodernissa isyyden mallitarinassa. Esimodernin ja modernin isyysmallitarinoiden mukaisesti (Kekäle 2007) isä nähtiin kaukana niistä tehtävistä ja vastuu kodin- sekä lastenhoidosta oli äidillä. Vanhemmissa isyyden mallitarinoissa vanhemmuutta ei nähty jaettuna toimintana. Läsnäolon diskurssi korosti läsnäolosta nauttimista - sitä voi esiintyä hyvin pienissä yhteisissä hetkissä isän ja lasten välillä, joista kannattaa ottaa kaikki irti ja nauttia. Toiminnallisen isyyden diskurssissa esiin nousi isän ja lasten välinen leikkihetki. Keskiössä oli yhdessä toimiminen, tällä kertaa leikkien tyttölapsien kanssa nukeilla. Kappaleessa tyttöisänä olemisen ylpeys nousi näkyväksi ja se, ettei isän tarvitse jääviytyä yhteisistä leikkihetkistä entisaikojen sukupuolittuneiden lelukäsityksien myötä. Isyys ja maskuliinisuus ovat kehittyneet sekä- että -ajattelutapaan ennen vanhaan ajattelun joko-tai -ajattelun tilalle. Viimeisenä alalukuna huumoridiskurssi keskittyi lapsiperhearjen kaaokseen erityisesti arki-aamujen keskellä. Sanomana on tuoda keveyttä kaiken perhearjen sisältävän velvollisuuksien rinnalle.

Läpi jokaisen reels-videon kulkeva punainen lanka kuvastaa eri näkökulmista tämän päivän isyyttä. En ehkä käyttäisi enää uudenlaisen isyyden käsitettä, sillä aiemmissa tutkimuksissa (ks. esim. Huttunen 2001; Aalto 2012) on jo kyseistä termiä käytetty 2000- ja 2010-luvuilla. Käsittäisin kyseisen isyyden nimityksen nykyaikaiseksi, postmoderniksi isyydeksi, joka on selkeästi ottanut asemaansa isyyksäilyksen kentällä. Yleisen ajattelumallin muuttuminen postmodernimpaan suuntaan lähinnä normalisoisi aihepiiriä. Vaikuttajia saattaisi olla enemmän, mutta

aihepiiri ei ole vielä kenties trendannut tarpeeksi sosiaalisessa mediassa. Tämän päivän isyyuskäsitys ja sen sisältö ei ole vielä itsestäänselvyys, miten esimerkiksi äitiys nähdään. Vaikka isyys on tullut vuosikymmenien aikana entistä lähemmäs tasa-arvoista vanhemmuutta äidin kanssa, eivät ne vielä ole samalla viivalla, kun puhutaan äidin ja isän vanhemmuuden sisältämistä käsityksistä ja mielikuvista. Tutkielmani myötä on perusteellista kysyä, voisiko videoilla esiintyvä postmoderni isyys olla seuraava hegemoninen käsitys isyydestä.

Tutkielmani tuloksia voidaan peilata tutkielman alkupäässä esiintyvään kuvioon Huttusen (1999, 2001) isyyden moninaisuuden jaotteluihin. Tarkastellessa videoilla esiintyviä isyyden tapoja rakentua näyttäytyy erilaisena, mitä Huttunen (1999) on kuvaillut kulttuurisen isän edustavan. Kertauksena mainitsen kulttuurisen isyyden näyttäytyvän abstraktina sateenvarjona, jonka alle muun muassa ennakkoluulot, stereotyyppit ja uskomukset asettuvat. Huttunen on maininnut (1999, 170–172), ettei syvälinen, tunteitaan näyttävä, vuorovaikutteinen isä näyttäydy kulttuurisen isyyden edustajana. Hän (1999, 170–172) kuitenkin mainitsee samassa tekstissä kulttuurisen isyyden mukautuvan eri aikakausiin muita isyyden tasoja enemmän. Täten tämän tutkielman tuloksien perusteella näyttäytyy, että kulttuurinen isyys on murroksessa ja muutoksen alla. Ennakkoluulot, uskomukset uudenlaisesta isyydestä muuttuvat meneillään olevaan aikakauteen mukautuen. Analyysini perusteella läsnä oleva, välittävä, läheisyyttä vaaliva perheenisä alkaa ottamaan jalansijaa tässä aikakaudessa. Sama huomio on yhdistettävissä yhteiskunnalliseen isyyteen, joka muun muassa kuvaa vallitsevia käsityksiä isyydestä. (Huttunen 1999.)

Tutkielmani reels-videoissa ei korostettu tai tuotu suoraan katsojalle esiin juridista ja biologista isyyttä (Huttunen 2001, 58–60). Videoissa katsojalle jää epäselväksi näiden isyyksien muodot, mutta ne saattavat olla isyyden ulottuvuuksia, mitkä ovat läsnä isien elämässä videoiden ulkopuolisessa elämässä. On mahdollista, että juridinen ja biologinen isyys ovat lähes itsestään selviä isyyden muotoja, jotka eivät välttämättä muistu mieleen jokapäiväisessä elämässä. Nämä voivat olla myös niin itsestäänselvyksiä, etteivät isät ole nähneet tarpeelliseksi tehdä niistä erikseen materiaalia sosiaaliseen mediaan. Toki juridinen ja biologinen isyys ovat olleet vahvasti läsnä esimodernin ja modernin isyyden mallitarinoissa (Kekäle 2007), joiden

painottaminen ei toisi esiin postmodernin isyyden mallitarinaa (Kekäle 2007). Yhteiskunnallisesti olemme tottuneet tarkastelemaan isyyttä juridiikan ja biologian kautta, joita ei välttämättä nähdä enää kiinnostusta herättävinä aiheina. Tämän tuloksena niistä ei välttämättä olisi kannattavaa kehittää esimerkiksi reels-videoita. Katsojat saattaisivat nähdä juridiikkaan ja biologiseen isyyteen liittyvät videot vanhahtavina, jolloin katsojien tavoittelu olisi vaikeampaa.

Aineistoni reels-videot keskittyivät enemmän perheiden, sosiaaliseen ja psykologiseen isyyteen (Huttunen 2001, 62, 64). Sosiaalinen isyys kuvaa yhdessä lapsen kanssa arjen jakamista, huolenpidon, hoivan ja ajan antamista lapselle. Psykologinen isyys taas keskittyy isäsuhteen tunnepohjaan sekä kiintymykseen, mikä kokonaisuudessaan määrittyy lapsen näkökulmasta. Olennaisimpana psykologisessa isyydessä nähdään aidon ilon, tyydytyksen, turvan ja luottamuksen tunteiden syntymisen isän ja lapsen keskinäisestä vuorovaikutuksesta ja yhdessäolosta. (Mt. 62, 64.) Videoilla ei myöskään esiintynyt ohenevan isyyden merkityssysteemejä tai muita viitteitä. Niin katsojan kuin tutkijankin on tärkeää muistaa sosiaalisen median kuvaavan henkilöiden elämää vain pieneltä osa-alueelta. Instagramin reels-videot ovat pituudeltaan enintään 90 sekuntia, johon henkilöt itse valitsevat, mistä aiheesta ja näkökulmasta he kuvaavat videoaiheita. Kriittinen medialukutaito ja -linssit ovat sosiaalista mediaa selatessa syytä pitää mielessä.

Sosiaalisella medialla on merkittävä rooli isyyspuhetta ja merkityksiä jakavana sekä tuottavana alustana. Sen voidaan nähdä olevan myös viestin jakaja isyyden moninaisuudesta. Tämä toimii yhteiskunnallisena isyyspuheen viestimisenä ja ovat monien kansalaisten saatavilla. (Sohlo 2020, 56.) Someisien rooli on tärkeä, joka puhuttelee monia katsojia eri tasoilla. Isien luomat Instagram-tilit, niiden sisältö sekä erityisesti tutkielmani analyysinkohteena olleet reels-videot tuovat esiin universaaleja ja helposti samaistuttavia tunteita ja ajatuksia. Tutkielmani diskurssit ovat varmasti monille ieseille tuttuja aiheita, jotka tuovat yhteenkuuluvuuden tunnetta heille. Tutkielman reels-videoiden esiin tuominen voi olla merkittävää vertaistuen kannalta, kenties jopa helpottavaa.

Sosiaalista mediaa tuottavien isien rooli isyyden sanoittamisessa eri keinoin (videoin, kuvin tai tekstin muodossa) on tärkeää, jopa merkittävää, sillä he omaavat

sanoittamisen ja havainnollistamisen taitoja tuoda esiin isyyden eri elementtejä sekä näkökulmia. Sosiaalisen median kautta moni isä ja muu vanhempi voivat hakea vertaistukea, samaistuttavuutta, tunnetta ettei ole yksin dilemموjen kamppailun kanssa. Kuten aiemmin tuon tutkielmassa esiin, sosiaalisesta mediasta saatetaan hakea sellaisia asioita, joista on jäänyt paitsi esimerkiksi terveydenhuollon antaman tuen jälkeen.

Kuten moni asia, myös isyyden esiin tuonti on siirtynyt sosiaaliseen mediaan. Edellä mainitusti sosiaalisessa mediassa näkyy vain tietyt, valikoidut osat isyydestä sekä omasta lapsiperhearjesta. Videoille on valittu ne aiheet, joihin isät haluavat katsojien kiinnittävän huomiota ja näin mahdollisesti synnyttävän keskustelua. Näillä keinoilla iseillä on mahdollisuus kasvattaa omaa katsoja- ja seuraajakuntaansa, jolloin heidän Instagram-tilien suosio ja näkyvyys kasvavat. Monet isistä saattavat tehdä sosiaalista mediaa työkseen. Sosiaalinen media antaa ympäristönä ilmaista muun muassa isyyttä ja lapsiperhearjen mietteitä luovasti. Tätä nykyä ilmaisun ei tarvitse olla pelkästään kirjoitetussa muodossa. Sosiaalisen median avulla samaistuttavuuden tunteen sekä vertaistuen etsiminen on entistä mutkattomampaa kuin vaikkapa lehtipalstojen kautta. Someisät tuovat ilmi isyyden moninaisuutta eri ikäisille ja elämänvaiheissa oleville katsojille. Niin isyydessä kuin äitiydessäkin joutuu kohtaamaan erilaisia haasteita ja ristiriitoja. Isät joutuvat arjen keskellä muun muassa oman työn, lasten- ja kodinhoidon, oman vapaa-ajan sekä jaksamisensa kanssa multitaskaamaan ja tasapainottelemaan yhtä lailla, mitä aikaisemmissa vanhemmuuden tutkimuksissa äitien on nähty kamppailleen. Vaikka iseistä ja isyydestä on löydettävissä yhtymäkohtia sekä samankaltaisuuksia, on muistettava, että jokainen isä on yksilö ennen kaikkea. Tapoja tuottaa isyyttä on yhtä monta kuin isejä on maailmassa. Ei ole yhtä oikeaa tapaa olla isä, mutta muun muassa lait asettavat sille reunaehdot lapsen kasvun ja kehityksen turvaamiseksi.

6.2 Tutkimusprosessin arviointia

Lähdin tutkielman tekoon vahvasti sillä oletuksella, että hoivaava, sitoutunut, niin kutsuttu uudenlainen isyys herättäisi yhä paljon keskusteluita sekä kommentointia sosiaalisessa mediassa. Tutkielmaproessin alun lähtöajatuksista käsin tarkastelin Instagram-palvelun kuvia sekä niihin liittyviä kommentteja. Kuitenkin kävi ilmi, ettei kommentteja ja odottamiani keskusteluita juurikaan ollut. Tutkielman myötä havainnoin itse, ettei tämän otannan sisällä ole juurikaan käyty negatiivista keskustelua isyysaiheen ympärillä. Tämä johtunee kyseisen aiheen tuoreudesta erityisesti sosiaalisessa mediassa. Tämä ei poista sitä faktaa, etteikö negatiivisia kommentteja olisi lainkaan tai profiilin ylläpitäjä poistanut niitä lukijoiden nähtäviltä. On todennäköistä, että jos sisällöntuottajia on enemmän, tällöin itse sisältöä pystytään tarkastelemaan kriittisemmin. Keskustelumaailman ja -kulttuurin kehittyessä huomiota on kiinnitetty ikävien kommenttien ja keskusteluiden vaikuttavuuteen sekä siihen, että niistä voi pahimmillaan joutua rikosvastuuseen. Internetissä ja sosiaalisessa mediassa käytäviin keskusteluihin osallistuvien henkilöiden nimimerkki ei toimi anonymiteetin suojana. Nimimerkillä ja tilillä on mahdollista huijata yksityishenkilöä, mutta ei järjestelmää. Tätä varten Instagram on luonut tiukat ohjeistukset ja ylläpitosäännöt, jossa mainitaan käyttäjien oikeuksista ja velvollisuuksista.

Tutkielmani alkutaipaleella ajattelin isien tuovan enemmän esiin maskuliinisuutta, sen käsitteisisältöä, heidän omaa suhdettaan maskuliinisuuteen sekä erityisesti hegemonisen maskuliinisuuden kehitystä ajansaatossa. Ne miehet, jotka pitävät sosiaalisen median tilejä, joissa isyys ja perhe ovat keskiössä, ovat käytännössä siirtyneet jo postmoderniin aikaan ja näin ollen ovat sitä julkisesti. Ajatellessa mitä tahansa murroskohtaa aina löytyy saman ajatuksen jakavia henkilöitä, mutta suunnannäyttäjiä ja esimerkkejä tarvitaan joka tapauksessa. Eivät kaikki niin kutsutut uuden ajan aatteet jakavat isät ryhdy tekemään sisältöä sosiaaliseen mediaan. Keulakuvat ovat esimerkkejä niille, jotka saattavat katsoa heidän tekemiä videoita ja kokea haluavansa itse olla samanlaisia omille lapsilleen. Keskittymispisteet ovat aineistossa enemmän isyyden moninaisuudessa ja sen hyväksymisessä. Näin nämä

aatokset esiintyvät myös reels-videoilla. Jos nyt lähtisin toteuttamaan videoaineistollista tutkimusta, käyttäisin analyysimenetelmänä mieluummin sisällönanalyysia. Analysointini loppuvaiheessa löysin teoksen Otteita verkosta: verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät (Laaksonen ym. 2013). Lukisin tämän pääpiirteittäin läpi ennen tutkielman analysointivaihetta, sillä kyseisessä teoksessa vaikutti olevan täsmällisempää tietoa sosiaalisen median aineiston tutkimisesta.

6.3 Lopuksi

Lopputuloksena tämän tutkielman näkökulmasta isyys ei ole vielä saanut yhtä vakiintunutta asemaa vanhempana kuin äitiys. Isyys on aihe, jonka eteen isät itse joutuvat nostamaan näkyvyyttä ja pyytämään huomiota. Kaikissa tutkielmani diskursseissa isät korostivat postmodernin isyyden ominaisuuksia. Reels-videoilla esiintyvät someisät edistävät sekä peräänkuuluttavat läsnä olevan, osallistuvan ja sitoutuneen isyyden puolesta. Tässä tutkielmassa saatuja tuloksia on mahdollista hyödyntää sosiaalityön käytännön työn kentällä esimerkiksi isyyden tukemisessa ja vahvistamisessa. Lisäksi näitä on mahdollista hyödyntää muun muassa vallitsevan isyyskäsitteen hahmottamisessa sekä isyyden käytäntöjen, tapojen ja tottumuksien sisältöjä tarkasteltaessa. Kokemus isyydestä ja sen ymmärryksestä voivat vaikuttaa merkittävästi perheiden hyvinvointiin. Täten sosiaalityön ammattilaisilla on tärkeä rooli isyyden tukemisessa ja edistämisessä. Tämän tutkielman tuloksia on mahdollista myös hyödyntää isyyden diskurssien kriittisessä tarkastelussa ja analysoinnissa. Tutkielman myötä voidaan paremmin ymmärtää, miten isyyden käsitettä käsitellään ja tuodaan ilmi eri sosiaalisen median konteksteissa, sekä miten se vaikuttaa niin isän kuin katsojan kokemukseen ja ymmärrykseen isyydestä. Tämä auttaa sosiaalityön ammattilaisia tunnistamaan ja kohtaamaan isyyden moninaisuutta ja edistämään sen hyväksymistä, arvostusta ja asemaa yhteiskunnassa. Ymmärtäessä isyyden historiaa, moninaisuutta ja edellytyksiä on paremmat lähtökohdat ja valmiudet myös poliittisen tason isyyttä koskeviin päätöksiin, jonka myötä todennäköisyys vastata väestön

tarpeisiin nousee. Yhteenvedona voidaan todeta tutkielmani tarjoavan tietoa isyyden käsitteestä sosiaalisen median aikakaudella, missä on osittain uutta ja osittain jo entuudestaan tunnistettuja piirteitä. Sosiaalinen media antaa näkyvyyttä isyyden kokemukselle ja merkitykselle niin yksilö- kuin yhteiskuntatasolla.

7 LÄHTEET

Aalto, Ilana (2004): Perinteisestä uuteen? Isyyden muutoskertomusta purkamassa. Teoksessa Aalto, Ilana & Jani Kolehmainen (toim.). Isäkirja. Tampere: Vastapaino. 65–87.

Aalto, Ilana (2012): Isyyden aika: historia, sukupuoli ja valta 1990-luvun isyyskeskusteluissa. Jyväskylä: Bookwell Oy.

Aalto, Ilana & Mykkänen, Johanna (2010): Isyyden ihanteet, arki ja kokemukset. Raportti isyyden tutkimuksesta Suomessa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 34. Luettu 14.01.2022. Saatavilla: <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2013/05/1isyydenihanteet.pdf>.

Alanko, Maria (2016): "Kaukana ovat ne ajat, kun mies oli pääsääntöisesti etäinen perheen pää." Isyyden ja maskuliinisuuden rakentuminen isyysblogien diskursseissa Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.

Anttila, Henna, Hokka, Päivi, Nieminen Markku, Keski-Petäjä Miina & Marjut Pietiläinen (2018): Tasa-arvobarometri 2017. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen julkaisuja 8/2018. Helsinki.

Argyris, Young Anna & Monu, Kafui (2015): Corporate use of social media: Technology affordance and external stakeholder relations. *Journal of Organizational Computing and Electronic Commerce*, 25, 140-168.

Bechmann, Anja & Lomborg, Stine (2012): Mapping actor roles in social media: Different perspectives on value creation in theories of users' participation. *New media & society*, 15 (5), 765-781.

Butler, Judith (1990/2006): *Hankala sukupuoli (Gender Trouble. Feminism, and the Subversion of Identity)*. Suom. Tuija Pulkkinen & Leena-Maija Rossi. Helsinki: Gaudeamus.

Campbell, Christian, Howard, Douglas, Rayford, Brett & Derrick Gordon (2015): Fathers Matter: Involving and Engaging Fathers in the Child Welfare System Process. *Child Youth Services Review* 1(53), 84-91.

Connell, Raewyn (1995): *Masculinities*. Cambridge: Polity Press.

Connell, Raewyn & Messerschmidt, James (2005): Hegemonic masculinity. Rethinking the concept. *Gender & Society* 19(6), 829-859.

Eerola, Petteri (2009): Lapsikeskeisempi isyys – kolme tarinaa nuorten koulutettujen miesten osallistumisesta isyyteen. *Nuorisotutkimus* 27(2), 15-28.

Eerola, Petteri & Mykkänen, Johanna (2014): *Isän kokemus*. Helsinki: Gaudeamus.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha (1998): *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Fitzgerald, Hiram & Bocknek, Erika London (2013): "Fathers, Children, and the Risk-Resilience Continuum." Teoksessa Cabrera, Natasha & Catherine Tamis-LeMonda.

Handbook of Father Involvement: Multidisciplinary perspectives (2. Painos). New York: Routledge. 168-185.

Gregory, Abigail & Milner, Susan (2011): What is "New" about Fatherhood? The Social Construction of Fatherhood in France and the UK. *Men and Masculinities* 14(5), 588-606.

Grönfors, Martti (1994): Miehin kulttuuri ja väkivalta. Teoksessa Sipilä, Jorma & Arto Tiihonen. *Miestä rakennetaan, maskuliinisuuksia puretaan*. Tampere: Vastapaino. 63-76.

Haimakainen, Mia (2022): Kehopositiivisuuden merkitys. Määrittely ja merkitysneuvottelu Instagram-julkaisuiden kuvateksteissä. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.

Hellstén, Sari & Salonen, Sannu (2011): Havaintoja isien kohtaamisesta sosiaali- ja terveyspalveluissa. Ensi- ja turvakotien liitto ry. Luettu 02.01.2023. Saatavilla: https://issuu.com/ensi-jaturvakotienliitto/docs/havaintoja_isien_kohtaamisesta_sosi.

Heikkilä, Ari (2020): Tapaustutkimus lastensuojelun asiakastyöstä sosiaalisessa mediassa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.

Hietalahti, Jarno (2018): *Huumorin ja naurun filosofia*. Helsinki: Gaudeamus.

Hietanen, Riikka, Määttä, Kaarina & Satu Uusiautti (2012): "Virtuoso ideal daddy": Finnish children's perceptions of good fatherhood. *Early Child Development and Care* 183(12), 1827-1840.

Huttunen, Jouko (1990): *Isän merkitys pojan sosiaaliselle sukupuolelle*. Jyväskylä.

Huttunen, Jouko (1999): Muuttunut ja muuttuva isyys. Teoksessa Jokinen, Arto. (toim.). *Mies ja muutos. Kriittisen miestutkimuksen teemoja*. Tampere: Yliopistopaino.

Huttunen, Jouko (2001): *Isänä olemisen uudet suunnat*. Juva: PS-kustannus.

Huttunen, Jouko (2014): Isyyden muutos ja tulevaisuus. Teoksessa Eerola, Petteri Johanna Mykkänen. (toim.). Isän kokemus. Helsinki: Gaudeamus.

Instagram (2023): Instagram-sovelluksen kotisivut. Viitattu 06.02.2023. Saatavilla: <https://about.instagram.com>.

Instagram business (2023): Instagram-sovelluksen business-sivut. Viitattu 28.03.2023. Saatavilla: <https://business.instagram.com>.

Instagram, ohje- ja tukikeskus (2023): Käyttöehdot ja käytännöt. Viitattu 28.03.2023. Saatavilla: <https://help.instagram.com>.

Jokinen, Arja (2016): Diskurssianalyysin suhde sukulaistraditioihin. Teoksessa Jokinen Arja, Juhila Kirsi & Eero Suoninen (toim.). Diskurssianalyysi: Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö. Tampere: Vastapaino. 249–266.

Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Eero Suoninen (2016): Diskurssianalyysi: teoriat, peruskäsitteet ja käyttö. Tampere: Vastapaino.

Jokinen, Arto (2010): Kriittinen mies- ja maskuliinitutkimus. Teoksessa Saresma, Tuija, Rossi, Leena-Maija & Tuula Juvonen. Käsikirja sukupuoleen. Helsinki: Vastapaino. 128–138.

Juutinen, Noora (2020): "Miesnaisvoimistelua". Miehet feminiiniseksi mielletyssä harrastuksessa, esittävän miesvoiman erityispiirteet ja harrastajien kokemukset. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Jämsä, Juha (2003): Isä, joka on homo. Homomiehen perhe ja vanhemmuus. Seta-julkaisuja 16.

Järvinen, Henna (2021): "Ette tiedä mitä tää mulle merkkää." Perhevapaista ja lastenhoidosta isien kertomana. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto.

Kaplan, Andreas & Haenlein, Michael (2010): Users of the world, unite! The challenges and opportunities of social media. *Business horizons* 53(1), 59-68.

Kekäle, Jari & Eerola, Petteri (2014): Isyyden markkinoilla. Teoksessa Eerola, Petteri & Johanna Mykkänen. Isän kokemus. Tampere: Gaudeamus. 19-31.

Kielitoimiston sanakirja (2022): Huumorin käsite. Viitattu 20.12.2022. Saatavilla: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/huumori?searchMode=all>.

Kolehmainen, Jani (2004): Osallistuva isä- muuttunut mies? Teoksessa Aalto, Ilana & Jani Kolehmainen (toim.). Isäkirja. Mies, vanhemmuus ja sukupuoli. Tampere: Vastapaino. 89-108.

Kolehmainen, Jani & Aalto, Ilana (2004): Isäkirja: mies, vanhemmuus ja sukupuoli. Vastapaino.

Kosonen, Miia, Laaksonen, Salla-Maaria, Rydenfelt, Henrik & Anja Terkamo-Moisio (2018): Sosiaalinen media ja tutkijan etiikka. *Media & viestintä* 41(1), 117-124. Luettu 02.03.2023. Saatavilla: <https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/6958/15378652371429409878.pdf?sequence>

Laaksonen, Salla-Maaria, Matikainen, Janne & Minttu Tikka (2013): Otteita verkosta: verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät. Tampere: Vastapaino.

Lastensuojelulaki 417/2007.

Lupton, Deborah & Barclay, Lesley (1997): *Constructing Fatherhood. Discourses and Experiences*. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications.

Lähteenmäki, Marko (2012): *Vauvaperheiden isien näkemyksiä sosiaalisesta tuesta*. Turun lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen julkaisuja 4/2012. Turun yliopisto.

Matkainen, Janne & Huovila, Janne (2017): *Sosiaalinen media terveyden edistämisessä*. *Duodecim* 133(10), 1003-1007.

Markham, Annette (2011): *Internet research*. Teoksessa David Silverman (toim.). *Qualitative Research: Theory, Method, and Practices*. 3. Painos. Lontoo: Sage.

Markham, Annette & Buchanan, Elizabeth (2012): *Ethical Decision-Making and internet Research. Recommendations from the AoIR ethics working committee (versio 2.0)*. Luettu 01.04.2023. Saatavilla: <http://aoir.org/reports/ethics2.pdf>.

Metsämuuronen, Jari (2000): *Laadullisen tutkimuksen perusteet*. Helsinki: Methelp.

Mykkänen, Johanna (2010): *Isäksi tulon tarinat, tunteet ja toimijuus*. Jyväskylä.

Nieminen, Tarja (2008): *Tasa-arvobarometri 2008*. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Nätkin, Heli & Suvi Paganus (2022): *Eron jälkeen isyydestä vieraannutettu. Isien tarinoita lapsesta tai lapsista vieraannuttamisesta*. Pro gradu- tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna (2006): *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto*. Verkkojulkaisu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Viitattu 20.01.2023. Saatavilla: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>.

Ollikainen-Lautamäki, Veera (2022): *Vanhempien kokemuksia yhteisvanhemmuuden merkityksestä lapsen hyvinvoinnille*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Olsson, Fredrica (2017): " I det här läget är jag så otroligt viktig för henne och det får jag en kick av." En kritisk diskursanalys av konstruktionen av faderskapet i Alex & Sigges podcast. Opinnäytetyö. Göterborgin yliopisto.

Perustuslaki 731/1999.

Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2014): Kurssi kohti diskurssia. 2. painos. Tampere: Vastapaino.

Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2019): Uusi kurssi kohti diskurssia. Tampere: Vastapaino.

Pruett, Kyle (2000): Fatherneed: Why Father Care is as Essential as Mother Care for Your Child. New York: The Free Press.

Roggman, Lori, Bradley, Robert & Helen Raikes (2013): Fathers in Family Contexts. Teoksessa Cabrera, Natasha & Catherine Tamis-LeMonda. Handbook of Father Involvement: Multidisciplinary perspectives (2. Painos). New York: Routledge. 186-201.

Rose, Nikolas (2007): The Politics of Life Itself. Biomedicine, Power, and Subjectivity in the Twenty-First Century. Princenton: Princeton University Press.

Ryen, Anne (2007): Ethical Issues. Teoksessa Seale, Clive, Gobo, Giampietro, Gubrium, Jaber & David Silverman. Qualitative Research Practice. Lontoo: Sage Publications. 218-235.

Savolainen, Tuomas (2015): Isä, teoriassa. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

Scheibling, Casey (2020): Doing Fatherhood Online: Men's Parental Identities, Experiences, and Ideologies on social media. Symbolic Interaction 43(4), 383-571.

Sinkkonen, Jari (1998): Yhdessä isän kanssa. Helsinki: WSOY.

Smyth, Ciara & Craig, Lyn (2017): Conforming to intensive parenting ideals: willingness, reluctance and social context. *Families, Relationships and Societies* 6(1), 107–124.

Sohlo, Pauliina (2020): ”Tahton kertoa teille, milaista se arki isänä oikein on.” – Isyyssdiskurssit 2010-luvun isyyssblogeissa. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto.

Statista (2022): Global social networks ranked by number of users 2022. Viitattu 04.12.2022. Saatavilla: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>.

Statista (2023): Share of daily social media usage Finland 2022, by platform. Viitattu 28.03.2023. Saatavilla: <https://www.statista.com/statistics/560262/share-of-daily-social-media-users-by-platform-in-finland/>.

Still, Heidi (2015): Puhetta isyydestä: isyyssdiskurssit suomalaisissa perhelehdissä. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto.

Suoninen, Eero (1992): Perheen kuvakulmat: Diskurssianalyysi perheenaïdin puheesta. Tampere: Tampereen yliopisto.

Säävälä, Hannu (1999): Mieheyden psykologiaa. Teoksessa Arto Jokinen (toim.). Mies ja muutos. Kriittisen miestutkimuksen teemoja. Tampere: Tampere University Press. 52–73.

Teitler, Julien (2001): Father Involvement, Child Health and Maternal Health Behavior. *Children and Youth Services Review* 23(4–5), 403–425.

TENK (2023): Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). Verkkosivusto. Viitattu 20.02.2023. Saatavilla: <https://tenk.fi/fi>.

Tekijänoikeuslaki 404/1961.

Tieteen termipankki (2022): Sosiaalinen media. Viitattu 04.12.2022. Saatavilla: <https://termipankki.fi/tepa/fi/haku/sosiaalinen%20media>.

Tilastokeskus (2021): Solmittujen avioliittojen määrän lasku vaimeni. Verkkojulkaisu. Viitattu 02.11.2022. Saatavilla: https://www.stat.fi/til/ssaaty/2020/ssaaty_2020_2021-06-18_tie_001_fi.html.

Tuomainen, Satu (2017): Sosiaalinen media rakenteellisen sosiaalityön välineenä. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

Turtiainen, Riikka & Östman, Sari (2013): Verkkotutkimuksen eettiset haasteet: Armi ja anoreksia. Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria, Matikainen, Janne & Minttu Tikka (toim.). Otteita verkosta: Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät. Tampere: Vastapaino. 47–65.

Vuori, Jaana (2001): Äidit, isät ja ammattilaiset: sukupuoli, toisto ja muunnelmat asiantuntijoiden kirjoituksissa. Tampere: Tampere University Press.

Välimäki, Ida-Maria (2022): Mistä on hyvä isyys tehty? Isyyden ja yhteiskuntaluokan rakentuminen isyysblogeissa. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto.

Wilkinson, David & Thelwall, Mike (2011): Researching personal information on the public web. *Social Science Computer Review* 29(4), 387–401.

Ylikännö, Minna (2009): Isien ajankäytöstä: uuden isyyden hidas esiinmarssi. *Yhteiskuntapolitiikka* 74(2), 121–131.